

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra informačních technologií

Diplomová práce

Výběr účetního software pro konkrétní společnost

Bc. Irena Matysová

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Irena Matysová

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Výběr účetního software pro konkrétní společnost

Název anglicky

Selection of accounting software for a specific company

Cíle práce

Diplomová práce bude zaměřena na výběr vhodného účetního software pro konkrétní firmu. Cíl práce se skládá ze tří dílčích cílů. Prvním dílčím cílem bude zjistit, jaká je současná nabídka účetních software na českém trhu. Ve druhém dílčím cíli budou stanovena kritéria pro výběr účetního systému pro danou společnost. V závěrečné části budou zjištěná kritéria porovnána a vyhodnocena. Podle vyhodnocení bude doporučen konkrétní účetní systém k zakoupení.

Metodika

Diplomová práce bude mít teoretickou a praktickou část. Teoretická část se bude zabývat podrobným nastudováním a následným zpracováním literárních dokumentů týkající se účetních informačních systémů, požadavků na ně a jejich hodnocení. V praktické části budou nejprve nadefinovány požadavky, které by měl účetní software pro danou firmu splňovat. Jednotlivé účetní systémy budou analyzovány, porovnávány a vyhodnoceny. Na základě hypotézy, zda konkrétní účetní software splňuje či nespĺňuje požadavky firmy bude navrženo doporučení.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

informační systém, účetnictví, analýza, ERP, účetní modul, software

---

Doporučené zdroje informací

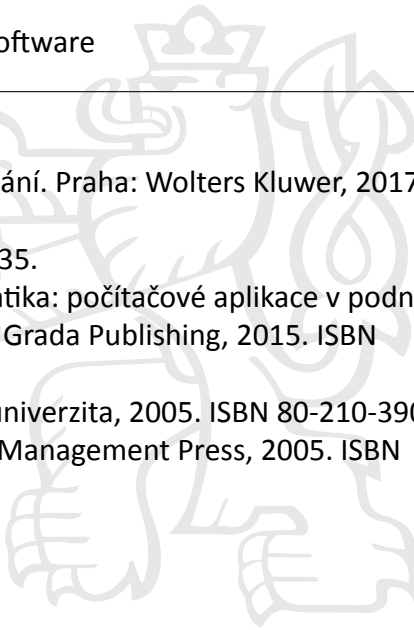
DVOŘÁKOVÁ, Dana. Základy účetnictví. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-892-6.

FIALA, Josef. Dějiny účetnictví. Praha: Pragotisk, Peroutka, 1935.

GÁLA, Libor, POUR, Jan a ŠEDIVÁ, Zuzana. Podniková informatika: počítačové aplikace v podnikové a mezipodnikové praxi. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5457-4.

KŘÍŽOVÁ, Zuzana. Účetní systémy na PC. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3904-3.

LANDA, Martin. Organizace účetních agend ve firmě. Praha: Management Press, 2005. ISBN 80-7261-123-2.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Mgr. Vladimír Očenášek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra informačních technologií

Elektronicky schváleno dne 18. 9. 2018

Ing. Jiří Vaněk, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 07. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Výběr účetního software pro konkrétní společnost“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28.03.2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Mgr. Vladimíru Očenáškov, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky ke zpracování této diplomové práce.

Výběr účetního software pro konkrétní společnost

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá výběrem účetního programu pro konkrétní společnost. Práce se zabývá danou problematikou z hlediska teoretického i praktického.

Teoretická část přibližuje účetnictví od jeho prvotních počátků, informuje o účetních technikách a účetních formách, obecně charakterizuje informační společnost, podnikový informační systém a ERP systém. Dále vysvětluje atributy účetnictví, funkce a principy, subsystémy a uvádí legislativní dokumenty upravující oblast účetnictví. Podrobněji se zaměřuje na podnikový účetní systém, účetní software a nabízí obecný pohled na projekt výběru software a jeho vyhodnocení.

V praktické části je řešen samotný výběr vhodného účetního software. Nejprve je stručně představena společnost, pro kterou je daný program vybírán. Jsou stanoveny požadavky na software, v dalším kroku je zjišťována a analyzována nabídka účetních programů na českém trhu. Poté jsou nadefinována kritéria, pomocí kterých jsou vybrané programy srovnávány a následně vyhodnoceny. Na základě zjištěných výsledků je vybraný software doporučen k zakoupení a implementaci do firmy.

Klíčová slova: analýza, ERP, implementace, informační společnost, informační systém, software, účetní modul, účetnictví, výběr programu

Selection of accounting software for a specific company

Abstract

This thesis is concerned with the selection of an accounting program for a specific company. The work deals with issues both from the theoretical and practical perspective.

The theoretical section focuses on accounting from its early beginnings, informs about accounting techniques and accounting forms, and generally characterises the information society, enterprise information system and ERP system. The attributes of accounting, functions and principles, subsystems are then explained and legislative documents regulating the accounting area are specified. The section also focuses in more detail on the corporate accounting system, accounting software and offers a general view of the software selection project and its evaluation.

The practical section deals with the selection of suitable accounting software. The company for which the program is selected is briefly introduced. The software requirements are determined, and the offer of accounting programs available on the Czech market is subsequently identified and analysed. The criteria to be used for comparison of the selected programs are then defined and evaluated. On the basis of the achieved results, the selected software is recommended for purchase and implementation at the company.

Keywords: analysis, ERP, implementation, information society, information system, software, accounting module, accounting, program selection

Obsah

1	Úvod	11
2	Cíl práce a metodika	12
2.1	Cíl práce	12
2.2	Metodika	12
3	Teoretická východiska	13
3.1	Historie a vývoj účetnictví	13
3.1.1	Prvotní počátky účetnictví	13
3.1.2	Účetní technika a forma	14
3.1.2.1	Účetní technika	14
3.1.2.2	Účetní forma	14
3.2	Informační společnost	18
3.2.1	Ovlivnění podniku informační společností	19
3.2.2	Integrace	19
3.2.3	Softwarový systém	20
3.2.4	Informační systém	21
3.3	Podnikový informační systém	23
3.3.1	Základní funkce informačního systému	25
3.3.2	Přínos informačního systému podniku	25
3.3.3	Finanční ukazatele	26
3.3.4	Nefinanční ukazatele	26
3.3.5	Úloha informačního systému v podniku	26
3.3.6	ERP systém	28
3.4	Atributy účetnictví	34
3.4.1	Definice účetnictví	34
3.4.2	Funkce účetnictví	34
3.4.3	Principy účetnictví	35
3.4.4	Organizace účetnictví	36
3.4.5	Subsystemy účetnictví	37
3.5	Právní úprava účetnictví ČR	39
3.5.1	Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví	40
3.5.2	Prováděcí vyhláška č. 500/2002 Sb.	41
3.5.3	České účetní standardy	41
3.6	Podnikový účetní systém	43
3.6.1	Účetnictví v organizační struktuře podniku	43
3.6.2	Prvky účetního systému	46
3.6.3	Účetní software	47

3.6.4	Projekt výběru účetního software	49
3.6.5	Hodnocení a výběr účetního programu	51
4	Praktická část.....	54
4.1	Představení společnosti a zhodnocení současného stavu	54
4.2	Stanovení požadavků na účetní software	54
4.3	Zjištění nabídky účetních programů na trhu	55
4.4	Stanovení kritérií.....	57
4.5	Srovnání vybraných účetních programů	58
4.6	Účetní program Ekonom	58
4.7	Hodnocení programu Ekonom na základě stanovených kritérií	59
4.8	Účetní program Money S3	60
4.9	Hodnocení programu Money S3 na základě stanovených kritérií	61
4.10	Účetní program Pohoda	62
4.11	Hodnocení programu Pohoda na základě stanovených kritérií	64
4.12	Porovnání účetních programů a výběr vítězného softwaru	65
5	Zhodnocení výsledků a doporučení	69
6	Závěr	71
7	Seznam použitých zdrojů.....	72

Seznam obrázků

Obrázek 1	- Vývoj účetních forem.....	15
Obrázek 2	- Schéma účetnictví vedeného na počítači.....	17
Obrázek 3	- Vztah mezi daty, informacemi a znalostmi.....	20
Obrázek 4	- Komponenty informačního systému	22
Obrázek 5	- Technologie informačního systému	24
Obrázek 6	- ERP systémy v malých organizacích	32
Obrázek 7	- ERP systémy ve středně velkých organizacích.....	32
Obrázek 8	- ERP systémy ve velkých organizacích	33
Obrázek 9	- Účetní soustavy	37
Obrázek 10	- Regulace účetnictví	39
Obrázek 11	- Právní úprava účetnictví.....	42
Obrázek 12	- Ekonomický útvar ve struktuře podniku.....	44
Obrázek 13	- Schéma účetního systému	46
Obrázek 14	- Přehled kompletů účetního programu Money S3.....	61
Obrázek 15	- Přehled verzí produktu Pohoda	64

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Klasifikace EPR systémů.....	30
Tabulka 2 - Přehled účetních programů na českém trhu.....	56
Tabulka 3 - Kritéria pro hodnocení účetních programů.....	58
Tabulka 4 - Body pro jednotlivé programy podle váhy kritéria	69

1 Úvod

Předkládaná práce se věnuje výběru účetního programu a jeho implementaci v podniku. Práce je rozdělena na dvě části. První část je teoretická část, ve které jsou vysvětleny základní pojmy. Druhá část je pak praktickým výběrem konkrétního účetního programu v konkrétní společnosti.

Správná volba účetního programu může výrazně zefektivnit a zpřehlednit práci s účetními daty. Správně zvolený účetní software může být v podniku velmi nápomocný i v jiných oblastech. Je však potřeba velmi dobře volit. Na trhu se dnes nachází velké množství účetních programů. Firmy tak musejí vybírat velmi pečlivě.

Předkládaná práce je složena z několika kapitol. Cílem teoreticky zaměřeného textu je uvést čtenáře práce do problematiky účetnictví, informační společnosti, zpracování dat a podobně. Nedílnou součástí je i pojednání o úloze informačních či účetních programů ve firmě, zejména pak, jak hodnotit a vybrat účetní program.

Na tuto část navazuje část praktická, která je složena z kapitol představující ve stručnosti společnost, pro kterou je účetní software vybírán, stanovení požadavků dané společnosti, prozkoumání trhu s nabídkou účetních programů.

Pro výběr samotného účetního software byla stanovena kritéria, kterým byla přidělena váha podle jejich důležitosti. Vybrané účetní programy pak byly bodově hodnoceny dle zadaných kritérií. Nakonec byl vybrán jeden, který byl doporučen a zaveden do dané firmy.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem této diplomové práce je projekt výběru a zhodnocení konkrétního účetního software pro vybranou firmu. Tomu odpovídají zvolené cíle práce. Prvním cílem je zmapování současné situace v dané společnosti. Na tento cíl navazuje další, kterým je výběr vhodného účetního programu a následně jeho zhodnocení.

Aby bylo těchto cílů dosaženo, byl projekt rozdělen na dvě části – a to na zmapování stavu před novým účetním programem a na postup výběru vhodného účetního software pro konkrétní společnost.

2.2 Metodika

Pro potřeby diplomové práce byly využity metody empirické i logické. Při mapování současného stavu podniku byla využita empirická metoda pozorování. Při zjišťování požadavků na nový účetní program byla využita metoda interview s jednatelem společnosti a zástupcem spolupracující účetní firmy. Tento sběr dat byl proveden osobně.

Co se týče postupu výběru vhodného dodavatele účetního systému, tak pomocí analýzy byly identifikovány jednotlivé vlastnosti účetních programů a následně byla provedena komparace podstatných znaků zkoumaných účetních systémů a podle navržených kritérií byl proveden výběr.

3 Teoretická východiska

3.1 Historie a vývoj účetnictví

Vznik účetnictví souvisí s hospodářským a společenským vývojem společnosti, kdy v rámci ekonomického rozvoje bylo potřeba sbírat, evidovat a měřit informace potřebné pro rozhodování vlastníků a dalších subjektů. Samotná historie účetnictví může sahát do minulosti několik tisíciletí nebo pouze několik století, záleží na tom, jak je účetnictví chápáno. Příznivci obecného pojetí účetnictví řadí počátky účetnictví do období tři tisíce let před naším letopočtem, do oblasti mezi řekami Tigris a Eufrat, která je nazývána kolébkou lidské civilizace. Naproti tomu příznivci zastávající názor, že účetnictví je systém „formálně jednotných záznamů v přesně definovaných vzájemných vazbách“ (Janhuba, 2010, s. 160), vidí počátek historie účetnictví teprve koncem 12. století našeho letopočtu.

3.1.1 Prvotní počátky účetnictví

S účetními zápisy se můžeme setkat již v pradávnné minulosti. Účetní zápisy napomáhaly lidstvu především k podporování paměti. „Staré památky ukazují, že již v nejstarších dobách si člověk činil na podporování své paměti o hospodářských věcech známénka zářezy do dřeva, kostí, rohu nebo jiného předmětu, čarami, nákrasy nebo rytinami na kamenech, nádobách a pod.“ (Fiala, 1935, s. 6). Uvedené pomůcky byly používány do doby než bylo objeveno písmo. S opravdovými počátky účetnictví se setkáváme v období přibližně 4000 let před Kristem ve starém Babylóně a Egyptě. Staří Babyloňané prováděli účetní zápisy, aby zdokumentovali uskutečněné hospodářské operace. Každou transakci zapisovali na hliněnou tabulku klínovým písmem, záznamy byly následně vysušeny na slunci nebo vypáleny. Poté tabulky otiskovali, dnes bychom řekli, že pořizovali kopie účetních dokladů, které shodně obdržely obě strany uskutečňující transakci. Ve starověkém Egyptě v důsledku rozvoje hospodářství vznikla potřeba důkladné evidence majetku státu a církve, s tím souviselo vybírání daní a poplatků a ochrana majetku před defraudací. Egypťané zaznamenávali účetní zápisy na papyrus, jehož výroba byla nákladná a záznamy se využívaly především pro účetnictví státu nebo chrámů. Účetnictví bylo podrobováno přísnými revizím (Dvořáková, 2017, s. 236-237).

Historickým milníkem pro účetnictví se stal rok 1494. V tomto roce františkánský mnich Luca Pacioli vydal v Benátkách první tištěný spis o účetnictví, ve kterém popisuje formu

podvojného účetnictví používanou benátskými kupci. Ve svém díle zmiňuje pojmy současného účetnictví - rozvahu, deník, hlavní knihu. Spis lze považovat za základ účetnictví a autora Pacioliho za otce účetnictví (Líbal, 2014, s. 13-14).

3.1.2 Účetní technika a forma

Účetní forma znamená způsob, jak je účetnictví vedeno a jak řeší konkrétní situace. Znamená to, jak jsou vedeny účetní knihy nebo jak jsou zachycovány účetní zápisy. Účetní forma závisí na tom, jaké účetní knihy jsou používány a jaké mají mezi sebou vzájemné vazby. Z historického hlediska se jednalo o účetní knihy vedené ručně, v současnosti je účetnictví realizováno pomocí výpočetní techniky.

Účetní technika se pak zabývá otázkami, jaké technické prostředky budou použity při vedení účetnictví, jakou podobu bude mít účtový rozvrh, účetní kniha nebo účetní zápis.

3.1.2.1 Účetní technika

Účetní technika zajišťuje řešení níže uvedených oblastí, jak uvádí Mejzlík (2006, s. 12- 13):

- „jaká bude fyzická podoba a úprava účetních knih a ostatních účetních záznamů;
- jakými technickými prostředky budou prováděny účetní zápisy;
- jak budou účetní záznamy archivovány;
- jak bude celý proces vedení účetnictví časově, organizačně a personálně zabezpečen; jak budou rozděleny pravomoci a odpovědnosti mezi jednotlivé pracovníky podílející se na celém procesu účetnictví.“

3.1.2.2 Účetní forma

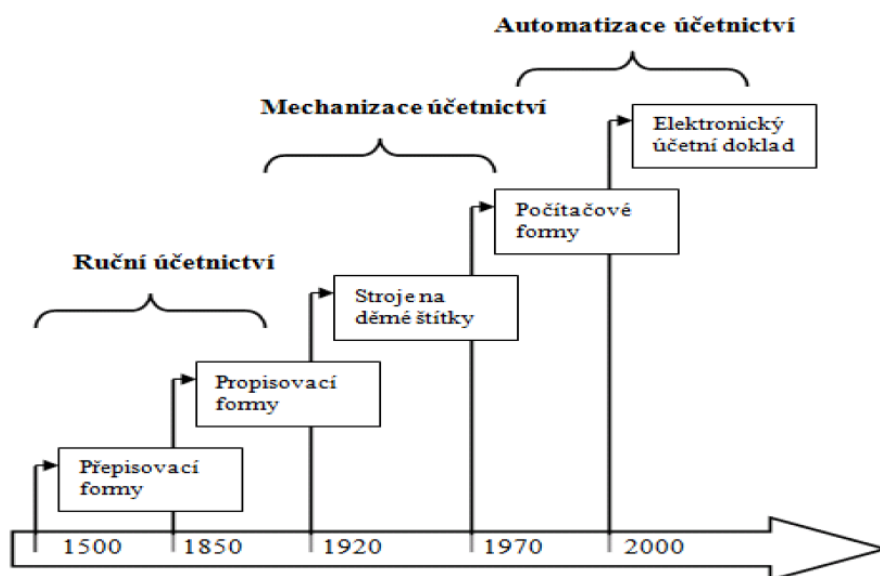
Podle Mejzlíka (2006, s. 12) účetní forma řeší následující „okruhy problémů:

- jak zachycovat výdaje o uskutečněných transakcích;
- jak vést účetní knihy, v jaké úpravě a jakými návaznostmi mezi nimi a jak vyřešit vztah chronologických a věcných zápisů;
- jak vyřešit vztah mezi různými stupni agregace účetních zápisů (např. syntetickou a analytickou evidencí, kumulovanými obraty a zůstatky účtů a jejich položkovými rozpisy apod.;

- jaké zabudovat do účetnictví kontrolní mechanismy, které by zabezpečovaly, případně testovaly dodržení nepominutelných vnitřních účetních vazeb neboli jeho integritu účetnictví;
- jakým způsobem získávat komprimované (agregované) údaje a jak je prezentovat v účetních výkazech; a jak účetní výkazy komunikovat s jejich uživateli.“

Vývoj účetních forem můžeme rozdělit do několika etap, především podle toho, jak byly zpracovávány účetní záznamy:

Obrázek 1 - Vývoj účetních forem

Zdroj: Mejzlík (2006, s. 18)

3.1.2.2.1 Přepisovací forma

Přepisovací forma byla založena na ručním přepisování záznamů do vázaných knih. Vývoj od triviálních až po rozvinuté formy přepisování sebou přinášel negativní dopady: složitost přepisování, stejné údaje se přepisovaly několikanásobně, komplikované rozepisování do analytické evidence, vznik nahodilých chyb při přepisování. Odstranění těchto nedostatků si vynutilo vznik dalších pomocných evidencí, jako obratová předvaha nebo soupiska analytických účtů, což v důsledku vedlo k dalšímu zvýšení náročnosti přepisování.

V historickém vývoji forem vedení účetnictví se můžeme setkat s těmito formami:

- stará italská forma,
- nová italská forma,
- německá forma,
- anglická forma.

3.1.2.2.2 Propisovací forma

Forma propisovací znamenala na rozdíl od formy přepisovací ruční zápis přes uhlový papír, tj. průpísem. Výhodou této metody bylo zvýšení rychlosti provádění zápisů a odstranění chybovosti, zápis byl proveden jednou, ale všechny záznamy zůstaly shodné. Průpisy nebylo možné zachycovat do vázaných knih, proto byly používány volné listy.

3.1.2.2.3 Účetnictví vedené výpočetní technikou

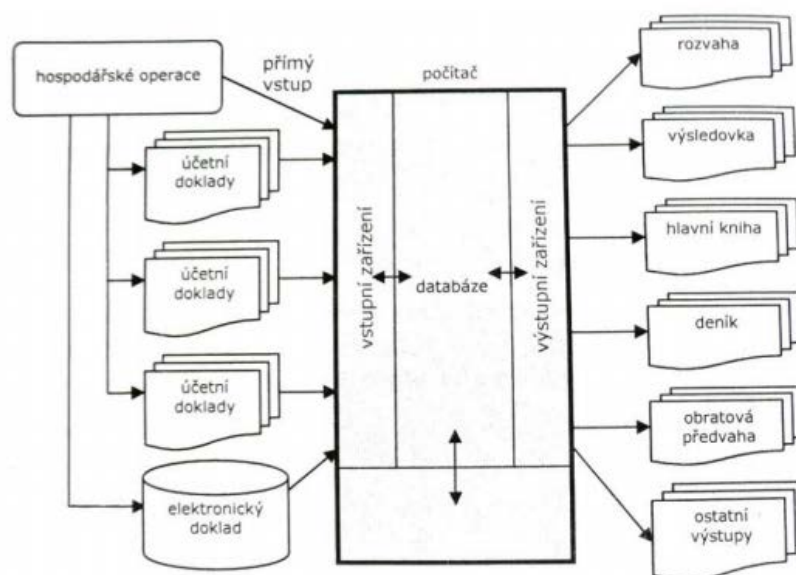
Mejzlík (2006, s. 22) se vyjadřuje k automatizovanému vedení účetnictví následovně: „...automatizace účetnictví ve srovnání s předchozími účetními formami a technikami je existence programu, který je strojovým vyjádřením algoritmu určujícího sled operací prováděných automaticky počítačem.“

Výhody účetnictví vedeného pomocí výpočetní techniky:

- účetní doklad je zapisován do systému jednou,
- různorodé výstupy z účetnictví,
- nové způsoby zachycení účetních operací,
- práce účetního spočívá v nastavení pravidel zpracování a využívání výstupů z účetnictví.

Obrázek 2 - Schéma účetnictví vedeného na počítači

Zdroj: Mejzlík (2006, s. 24)

Janhuba a kol. (2016, s. 264-265) zmiňují v historickém kontextu další používané účetní formy. Účetnictví mělo po dlouhá staletí podobu vázaných účetních knih, kde jednotlivé listy byly očíslovány, ověřeny a zapečetěny, aby se zabránilo nedovolené manipulaci s nimi. Za autentizaci se platilo kolkovné, které se odvíjelo od počtu listů a jejich celkové plochy. Tím byl účetní záznam považován za průkazný.

Další formou byla v Německu rozšířená forma nazývaná Schiemerovo nalepovací účetnictví. Jeho podstatou bylo, že účetní deník měl dva listy, první list byl označován jako základní a druhý list sloužil pro kopii. Základní list byl opatřen na zadní straně suchým lepidlem. Mezi oba listy se vložil uhlový kopírovací list a jedním zápisem vznikl originál a kopie. Jednotlivé řádky originálního listu se pak roztrhly a vlepovaly se na účtové listy do hlavní knihy.

Velkou změnou znamenalo účtování na volné listy, jednalo se o propisovací formu účetnictví. Janhuba a kol. dále uvádějí, že účtovat propisovací formou je možné ručně s využitím upínacího rámu nebo pomocí účtovacího stroje, který je „doplňený počítačím zařízením s určitým množstvím samostatných střadačů.“

Za významný pokrok v účtování považují autoři děrnoštitkovou techniku. Tato účetní forma výrazně urychlila práci a jeden údaj na děrném štítku byl použit pro několik výstupů. Děrnoštitkové stroje sebou přenesly do praxe práci s číselníky a číselnými klíči.

Poslední formu představují počítače. Počítače jsou dnes fenoménem doby, počítač vybavený účetním programem přináší nejen kvalitu zpracování účetnictví, ale také velkou časovou úsporu v účtování. Účetní zápis je podle autorů zaznamenán „na té nejnižší úrovni a současně se stává součástí všech příslušných hierarchicky nadřazených struktur.“

3.2 Informační společnost

S rozvojem automatizace dat mluvíme o informační společnosti. Rozvoj informační společnosti a rozvoj automatizace zpracování dat, jdou ruku v ruce. Je proto vhodné osvětlit pojem informační společnost a její vliv na samotný podnik.

Pojem informace má v dnešní době již své pevné místo. Informace vnímáme jako každodenní součást života, a to pracovního i soukromého. Informace existovaly již v minulosti, ale v dnešní době je jim přisuzován jiný význam. Informace představují v informační společnosti plnohodnotné ekonomické zdroje, které doplňují nebo nahrazují tradiční ekonomické zdroje, jako je práce, půda a kapitál.

Mezi hlavní kritéria kvality informací podle Vymětala (2010, s. 11) patří:

- přesnost – souvisí hlavně s účelem, pro který jsou používány,
- včasnost – informace musí být doručeny a zpracovány včas, aby byly pro podnik přínosem,
- relevantnost – informace se týkají pouze těch zkoumaných objektů, které pro svá rozhodování skutečně potřebujeme,
- přiměřenost – vhodně přiměřené informace mají vlastnosti odpovídající našim rozhodovacím potřebám,
- srozumitelnost – aby daná informace nemusela být dále vysvětlována jinými informacemi a současně poskytovala patřičnou hodnotu.

Informace má svou hodnotu, kterou z ekonomického hlediska můžeme ocenit náklady na její zřízení, údržbu a uchování. Informace jsou specifickým zbožím, které není spotřebováváno jednorázově, ale je možné ho používat na různých místech současně

a opakovaně. Společnost, která je orientovaná na informace, se proto označuje jako informační společnost.

3.2.1 Ovlivnění podniku informační společností

Podnikatelské prostředí se vyznačuje vysokou dynamikou a je do značné míry ovlivňováno informační společností. Samotná informační společnost posouvá podniky směrem k tzv. digitální ekonomice. Digitální ekonomika je charakteristická širokou nabídkou a poptávkou po produktech, jako databáze, elektronické knihy, hudba či software. Frekvence změn v informačních technologiích je relativně vysoká. V oblasti softwaru jsou v návaznosti na to nabízeny nové či pokročilejší funkce.

Pro komplexní poznání informačních systémů v podniku je důležité pochopení reálného postavení informačních a komunikačních technologií. Tyto technologie tvoří důležitý formální rámec podnikových informačních systémů. Systémy se od ostatních systémů odlišují především tím, že se nedá přímo vyčlenit jedna specializovaná skupina pracovníků, pro kterou je tato technologie určena. Informační a komunikační systémy se týkají celého podniku a všech jeho oblastí.

3.2.2 Integrace

Současná doba se snaží o integraci různorodých systémů mezi sebou a zajistit jejich propojení a spolupráci v různých etapách napříč podnikovými procesy. I v dnešní době se setkáme s podniky, kde je nutné dokument nejprve vytisknout a následně znovu přepsat do počítače, a to z důvodu nemožnosti předávání dat mezi jednotlivými aplikacemi. Tento trend a rovněž snaha snižovat náklady vede podniky nakupovat software jako službu. Software a informační technologie obecně jsou považovány za technologie, které podniky používají ke značnému počtu činností, mají inovativní potenciál a jejich dopad na podnik a podnikání je poměrně zásadní. Reakce na změny však vyžadují určitá rozhodnutí, která není možné realizovat bez kvalitních a vhodných informací. Z praktického hlediska je důležité znát rozlišení dat, informací a znalostí jako podpůrných prostředků pro podnikové činnosti. Vztah mezi daty, informacemi a znalostmi je zřetelný na následujícím obrázku.

Obrázek 3 - Vztah mezi daty, informacemi a znalostmi

Zdroj:

https://wikisofia.cz/wiki/Hierarchie_Data_%E2%86%92_Informace_%E2%86%92_Znalost

Základním úkolem dat je reprezentovat reálné objekty a jejich hodnoty, jako jsou znaky, symboly, obrázky nebo text. Informace jsou složitější, slouží k informování o změnách ve vnímání reality. Definovat znalosti je náročnější, protože není zcela jasné, co můžeme za znalost považovat. Většinou se znalosti považují za abstraktnější pojem, za vyšší stupeň dat a informací.

3.2.3 Softwarový systém

Programem je označován jednoduchý typ softwaru – software menšího rozsahu, který provádí pouze jednu základní funkci. Programy určené pro plnění nebo podporu konkrétních úkolů se nazývají aplikace. Aplikace jsou rozsáhlejší a většinou se vyznačují propracovaným uživatelským rozhraním, aby se s danou aplikací pracovalo jednoduše a intuitivně. Typickým příkladem může být textový editor nebo tabulkový kalkulátor.

Za softwarový systém je pak možné považovat komplex několika programů a aplikací, zajišťující několik hlavních a spolu souvisejících funkcí a činností. Softwarové systémy tvoří

nehmotnou a nedílnou část počítače. Počítačové programy můžeme vymezit jako posloupnost instrukcí vyjadřující určitý algoritmus.

Program má zpravidla tři části:

- data – tvoří vstup a výstup daného algoritmu,
- algoritmus – určuje způsob zpracování dat, převeden programátory do množiny instrukcí vyjádřených v daném programovacím jazyku,
- uživatelské rozhraní – pomocí uživatelského rozhraní uživatel zadává data do programu a komunikuje s programem.

3.2.4 Informační systém

Jedním ze základních prvků každého informačního systému je zcela určitě samotná informace. Chápání informací můžeme shrnout pomocí následující definice: „Informací rozumíme data, kterým jejich uživatel přisuzuje určitý význam a které uspokojují konkrétní objektivní informační potřebu svého příjemce. Nositelem informace jsou číselná data, text, zvuk, obraz, případně další smyslové vjemy. Na rozdíl od dat (zvuků, obrázků apod.) nemůžeme informaci skladovat. Na druhé straně informace jako zdroj poznání jsou zdrojem obnovitelným, nevyčerpatelným. I když má informace nehmotný charakter, je vždy spojena s nějakým fyzickým pochodem, který ji nese.“ (Molnár, 2001, s. 15)

Vlastní zpracování dat a jejich následná přeměna na informace vyžaduje určité znalosti, nástroje a metody, které podle Molnára (2001, s. 15) hromadně označujeme „informačními technologiemi.“ Konkrétně pod pojmem informační technologie rozumíme hardwarové a softwarové vybavení zajišťující sběr, přenos, zpracování a uchování informací. Nástroje tvoří technické prostředky – hardware a metody zase programové vybavení – software, jak uvádí Gála a kol. (2009, s. 30).

Informačním systémem rozumíme uspořádanou množinu prvků, včetně jejich vlastností a vztahů mezi nimi, které jako celek vykazují určité vlastnosti. Systém je množina vzájemně mezi sebou propojených komponent. Jestliže od systému očekáváme splnění určitého cíle, je nezbytné, aby komponenty pracovaly dohromady. V opačném případě systém neplní svoji funkci, jak vysvětluje Molnár (2001, s. 15).

Jinými slovy pojem systém můžeme označit jako soustavu nebo souhrn souvisejících prvků sdružených do určitého smysluplného celku, v oboru informatika ho nazýváme

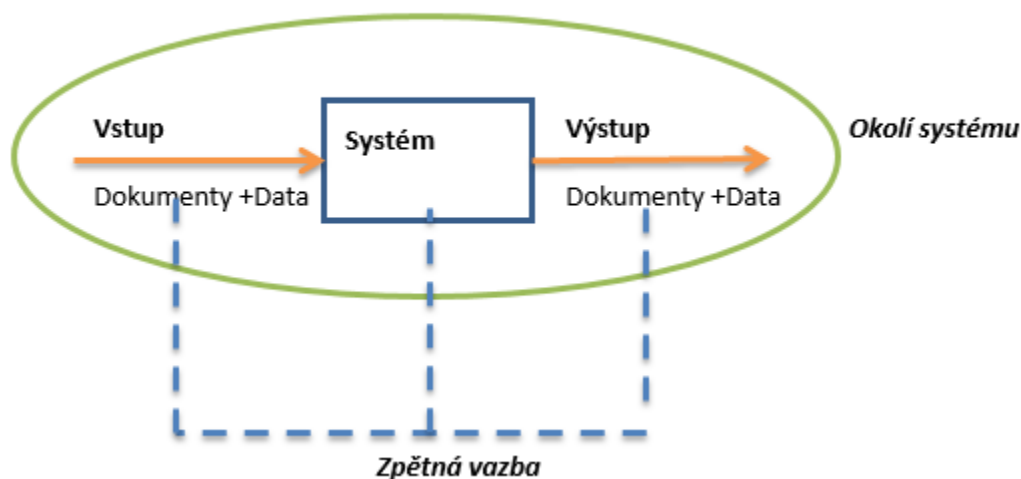
informačním systémem. Cílem informačního systému je vyjádřit, zpracovat a přenášet informace v mezích určitého systému. Informační systém se skládá z prvků, které tvoří lidé, vhodné a přiměřené nástroje a metody. Gála a kol. (2009, s. 23) soustřeďují tyto prvky do tří komponent:

- „vstup (input) – zahrnuje prvky, umožňující zachytit informační a další vstupy, které mají být předmětem zpracování, případně vstupy vzájemně propojit;
- zpracování (processing) – zahrnuje prvky, které zajišťují transformaci vstupů do požadovaného výstupu;
- výstup (output) – představuje prvky, které jsou schopny přenést informační a další výstupy k jeho příjemci (uživateli).“

Tyto tři komponenty pak bývají dále rozšířeny o články systému umožňující jeho řízení a kontrolu. Informační systém v organizacích by měl být především tvořen k tomu, aby sloužil jako základní informační zdroj a nástroj k rozhodování na všech řídicích úrovních – taktickém, operativním i strategickém řízení. Je však žádoucí rozlišovat a diferencovat přístup k určitým typům informací na jednotlivých úrovních řízení, upřesňuje Vymětal a kol., (2005, s. 39).

Obrázek 4 - Komponenty informačního systému

Schéma informačního systému a jeho komponenty

Zdroj: <https://wikisofia.cz/w/index.php?curid=4189>

3.3 Podnikový informační systém

V různých podnicích existují různé organizační úrovně řízení. Každá organizační úroveň ke své činnosti potřebuje určitý druh informací nebo určitý způsob zpracování informací. V praxi se nejčastěji setkáváme s těmito organizačními úrovněmi:

- strategickou,
- řídicí,
- znalostní,
- provozní.

Jednotlivé úrovně řízení samy o sobě nemohou poskytovat veškeré informace, které management podniku potřebuje ke svému rozhodování. Sodomka, Klčová (2010, s. 73) rozdělují informační systémy na provozní, znalostní, řídicí a strategické a zdůrazňují, že poskytují pouze teoretický pohled na fungování podniku.

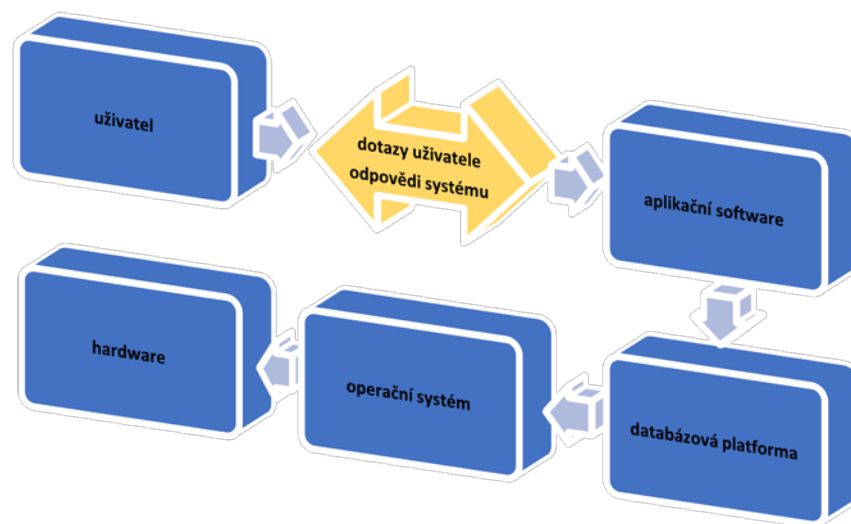
Autoři dále charakterizují obsah zpracování informací v jednotlivých úrovních takto (2010, s. 73-74):

- „Provozní úroveň – požaduje zpracování informací týkajících se rutinní podnikové agendy, jako je realizace výrobních zakázek, nákupu a prodeje, příjmu plateb a výplat apod. Informační systémy pokrývají provozní úroveň na plnění každodenní činnosti a sledují tok transakcí napříč organizací...“, z toho vyplývá, že informace na této úrovni musí být aktuální, dostupné a přesné, běžným uživatelem informací je pracovník provozu, účetní nebo pracovník dispečinku.
- „Znalostní úroveň – zahrnuje nejen klientské aplikace podnikového informačního systému ERP, CRM atd.), ale také prostředky osobní informatiky, jako jsou kancelářské aplikace, software určený pro týmovou práci (groupware) atd. Tyto aplikace podporují růst znalostní báze organizace a řídí především tok dokumentů.“ Uživatelem aplikací je manažer nebo technickohospodářský pracovník.
- „Řídicí úroveň – požaduje informace nutné k plnění administrativních úkolů a podpoře rozhodování, zejména pak u středního a vrcholového managementu.“ Výstupem jsou informace ve formě reportingu, výkazů či hlášení obsahující souhrnné informace ze sledované oblasti. Reporting probíhá v pravidelných časových intervalech, například na konci týdne nebo měsíce.

- „Strategická úroveň – informační systémy pokrývající strategickou oblast bývají vrcholovému managementu nápomocny k identifikaci dlouhodobých trendů, a to jak uvnitř, tak i vně organizace. Jejich hlavní úlohou je pomoci odhalit očekávané změny a určit, zda a jak je schopen podnik na změnu reagovat.“ Informace jsou získávány z interních i externích zdrojů.

Z technologického hlediska podnikový informační systém představuje transformaci dat na informace, které jsou srozumitelné a pochopitelné pro uživatele. Podnikový informační systém zahrnuje hardwarové a softwarové prvky. Jednotlivé prvky vytváří infrastrukturu, která zajišťuje automatizované a efektivní zpracování dat do interpretovatelné podoby pomocí softwarových aplikací. Graficky lze znázornit transformaci dat na informace následovně:

Obrázek 5 - Technologie informačního systému

Zdroj: vlastní zpracování podle Sodomka, Klčová (2010, s. 75)

Podnikové informační systémy je třeba klasifikovat podle jejich použití v praxi, s ohledem na požadavky podnikových procesů a nabídku dodavatelů.

Za rozhodující klasifikaci považují Sodomka a Klčová tzv. holisticko-procesní pohled (2010, str. 77):

1. „ERP jádro, zaměřené na řízení interních podnikových procesů,
2. CRM systém obsluhující procesy směřované k zákazníkům,
3. SCM systém řídící dodavatelský řetězec, jehož integrální součástí bývá APS systém sloužící k pokročilemu plánování a rozvrhování výroby,

4. MIS – manažerský informační systém, který sbírá data z ERP, CRM a APS/SCM systému (a samozřejmě z externích zdrojů) a na jejich základě poskytuje informace pro rozhodovací proces podnikového managementu.“

3.3.1 Základní funkce informačního systému

Podle Vymětala a kol. (2005, s. 39) jsou funkce informačního systému závislé zejména na tom, co od něho očekává uživatel a k čemu byl vytvořen. Nicméně, podle autorů, má každý informační systém shodné funkce. Jsou to:

- operativní funkce – umožňuje vyhledávání dat a informací,
- monitorovací funkce – umožňuje sledování nově získaných informací a jejich distribuci k uživatelům,
- analytická funkce – slouží k analýze informací.

3.3.2 Přínos informačního systému podniku

Základní otázkou je, jak hodnotit přínos informačního systému pro podnik. Obecně lze konstatovat, že informační systém v podniku, jeho zavedení, případně změna, musí mít v konečném důsledku pozitivní dopady. Ty by měly být jak v ekonomické rovině, tak například v rovině spokojeného uživatele.

Molnár (2001, s. 54) uvádí, že největším přínosem informačního systému pro podnik je právě zefektivnit řízení podniku, a to s ohledem na prostředí podniku. Zavedení informačního systému přinese podniku celou řadu výhod, rovněž nelze opomenout, že dojde k jednotné práci s daty.

Podle Molnára (2001, s. 55-56) přínosy informačního systému lze shrnout následovně:

- finanční a nefinanční faktory,
- kvantitativní a kvalitativní faktory,
- přímé a nepřímé faktory,
- krátkodobé a dlouhodobé dopady,
- absolutní a relativní faktory.

Dále se zaměříme zejména na finanční ukazatele. Finanční ukazatele jsou totiž ve výsledku vždy tím hlavním, které jsou uvažovány při zavádění informačního systému do podniku.

3.3.3 Finanční ukazatele

Molnár (2001, s. 56) zastává názor, že je vhodné znát finanční ukazatele zavedení informačního systému do daného podniku ještě před samotným zavedením. Tito ukazatelé by měli být stanoveny v době, kdy dochází k plánování zavedení nového informačního systému do podniku. Na základě těchto údajů je pak možné stanovit a zejména zdůvodnit danou investici. Autor rovněž udává, že informační systém je pro podnik investicí. Při hodnocení této investice by měly být brány v úvahu ukazatele:

- analýza nákladů a přínosů,
- diskontovaný cash flow,
- míra výnosnosti,
- doba návratnosti atd.

3.3.4 Nefinanční ukazatele

Změřit nefinanční ukazatele je často velmi obtížné, i když přínosy pro nefinanční ukazatele, jako je například větší pohoda zaměstnanců při práci s daty jsou rovněž velmi důležité a pro samotný podnik přínosné. Jak udává Molnár (2001, s. 58) dobře měřitelným nefinančním ukazatelem je produktivita. Informační systém totiž dokáže výrazně zvýšit efektivitu v podniku a zlepšit využívání zdrojů. A pak tyto nefinanční ukazatele lze převést na finanční.

3.3.5 Úloha informačního systému v podniku

Důležitým úkolem informačních systémů podle Basla a Blažíčka (2012, s. 68-72) je podpora všech důležitých podnikových funkcí, jakými jsou zejména logistika, finance a personalistika. Funkční oblast logistiky zahrnuje nákup, skladování, výrobu, prodej, a především plánování zdrojů. V případě financí se jedná hlavně o vedení finančního, nákladového a investičního účetnictví, ale i o podnikový kontroling. Personalistika zahrnuje předpovědi požadavků na množství a kvalifikaci pracovníků, identifikaci zaměstnaneckého profilu, analýzu práce a podporu nalezení a najímání nových zaměstnanců.

Informační systém je utvářen a formulován informatikou v podniku, zaměřuje se na podnik jako celek, a je proto označován jako podnikový informační systém. Informační systém

podniku by měl zahrnovat zpracování všech agend, které podnik uskutečňuje v rámci své činnosti.

Podnikový informační systém je pro organizaci nástrojem, který jí umožňuje pracovat jako moderní síťová organizace, zpracovávat data a efektivně využívat informace k dosažení podnikových strategických cílů. Podnikový informační systém by měl poskytovat celkový pohled na fungování organizace a pomáhat v jejím dalším růstu.

„Podnikový informační systém vytvářejí lidé, kteří prostřednictvím dostupných technologických prostředků a stanovené metodiky zpracovávají podniková data a vytvářejí z nich informační a znalostní bázi organizace sloužící k řízení podnikových procesů, manažerskému rozhodování a správě podnikové agendy.“ (Sodomka, Klčová, 2010, s. 61).

„Podnikový informační systém vnímáme jako otevřený systém, jehož vstupy a výstupy jsou informace. Přitom je u něho vhodné vnímat prolínání živého a neživého systému podniku, který je sociální organizací a je na vrcholu v současné klasifikaci systémů.“ (Gála, Pour, Šedivá, 2015, s. 20).

Autoři vidí podnikový informační systém jako spojení tří částí:

- formální – předávání a zpracování informací probíhá podle stanovených a formulovaných pravidel, předpisů, politik apod.;
- neformální – informace jsou předávány a zpracovány lidmi, za použití komunikačních nástrojů jako mluva, gesta, mimika apod.;
- založený na počítači – zařízení, počítač provádí operace s informacemi.

„(Podnikový) informační systém (IS, respektive PIS) představuje konzistentní uspořádanou množinu komponent spolupracujících za účelem tvorby, shromažďování, zpracování, přenášení a rozšiřování informací. Prvky informačního systému tvoří lidé, respektive uživatelé informací, a infromatické zdroje. Komponenta je tvořena jedním nebo více prvky.“ (in Gála, Pour, Šedivá, 2015, s. 21)

3.3.6 ERP systém

Plánování podnikových zdrojů (převzato z anglického Enterprise Resource Planning), v praxi označované zkratkou ERP, je označení pro systém, kdy podnik integruje a řídí veškeré své činnosti pomocí počítače.

ERP představuje jádro neboli základnu podnikového informačního systému zabývající se řízením interních podnikových činností. Za ERP systém lze označit takový podnikový informační systém, který se zaměřuje na řízení podnikových procesů v oblasti:

- ekonomické,
- výrobní,
- logistické,
- lidských zdrojů.

Mejzlík (2006, s. 105) uvádí, že ERP podnikové systémy jsou takové systémy, které umožňují provádět velké množství různých agend a činností. Tyto činnosti a procesy navíc umožňují automatizovat. Tím přispívají ke značnému zefektivnění činnosti podniku. Tyto systémy v konečném důsledku vedou i k finančním úsporám. Uplatnění naleznou zejména v logistice, účetnictví, plánování výroby apod.

Pod pojmem ERP však není schován konkrétní program, jak upozorňuje autor, ale jedná se o určitý způsob řešení. Konečná podoba tohoto řešení může být různá. ERP systém rovněž umožňuje tvorbu a užívání různých nástaveb a rozšíření. Jedná se tedy o velmi tvárné systémy s širokým využitím.

Charakteristické pro ERP systémy je rovněž to, že v podniku samotném mohou postupovat všemi úrovněmi řízení. Jedná se tak o velmi nápomocný nástroj v řízení a plánování důležitých podnikových procesů. ERP navíc využívá jednotnou datovou základnu, a jak poukazuje Mejzlík (2006, s. 103), jeho velkou výhodou je, že umožňuje přístup ke všem funkcím v reálném čase a na všech úrovních.

„Informační systém kategorie ERP definujeme jako účinný nástroj, který je schopen pokrýt plánování a řízení hlavních interních podnikových procesů (zdrojů a jejich transformaci na výstupy), a to na všech úrovních, od operativní až po strategickou.“ (Sodomka, Klčová, 2010, s. 148).

Obecně lze charakteristiku ERP systémů dle Mejzlíka (2006, s. 104) shrnout následovně:

- umožnění automatizace podnikových procesů – ERP systémy umožňují nejen zpracování základních dat, ale i obsluhu procesu v rámci procesního řízení,
- sdílená datová základna – program na bázi ERP využívá jednu datovou bázi, která je využitelná pro všechny funkce ERP,
- fungování v reálném čase – ERP systémy umožňují online fungování v reálném čase,
- tvorba, zpracování a přístup k historickým datům – ERP systémy umožňují i přístup k historickým datům, na jejichž základě lze vytvářet časové řady a provádět predikce,
- celostní systémový přístup – jednotlivé agendy v rámci ERP systému nejsou oddělené, ale navzájem propojené.

Mejzlík (2006, s. 106) dále uvádí, že podniky nejčastěji zavádějí ERP systémy z následujících důvodů:

- zvýšení úrovně kvality, přesnosti a dostupnosti informací,
- zvýšení efektivity a zpřehlednění systému řízení,
- snížení času potřebného na jednotlivé kroky v rámci podnikového řízení,
- pružnější reakce na změny na trhu,
- identifikace slabých a silných míst podniku,
- snížení nákladů na řízení podniku.

Sodomka a Klčová informují o analýze více než 100 ERP projektů na českém trhu prováděné v letech 2000-2010 Centrem pro výzkum informačních systémů. Na základě zjištěných výsledků výzkumu byly sestaveny důležité charakteristiky na ERP systém. ERP systém musí splňovat tyto základní požadavky:

- „Pracovat jako sjednocený funkční celek, poskytující jednu verzi pravdy na všech svých výstupech.
- Reflektovat tok informací a dokladů ve společnosti.
- Integrovat datovou základnu napříč celou společností.
- Splňovat zásadu, že data, která v systému již existují, se opětovně v jiné agendě již nepořizují.
- Umožnit vytvářet uživatelské sestavy bez účasti dodavatele.
- Umožnit parametrickou modifikaci.

- Být otevřený pro případné zákaznické modifikace.
- Být připraven na rozšíření o další funkcionality a s tím spojené navýšení objemu a rozsahu zpracovávaných dat.
- Poskytovat uživateli komunikační jazyk a příslušnou dokumentaci v souladu s požadavky norem ISO.“ (2010, s. 148-149).

Kromě výše uvedených požadavků je nutné, aby EPR systém splňoval další podmínky, zejména bezpečnost, výkonnost, spolehlivost, pracoval na architektuře klient-server atd.

S ohledem na to, jaké interní podnikové procesy ERP systém pokrývá, rozlišujeme systémy All-in-One, Best-of-Breed a Lite.

Tabulka 1 - Klasifikace EPR systémů

EPR systém	Charakteristika	Výhody	Nevýhody
All-in-One	Schopnost pokrýt všechny interní podnikové procesy (řízení lidských zdrojů, výroba, logistika, ekonomika)	Vysoká úroveň integrace, dostačující pro většinu organizací	Nižší detailní funkcionality, nákladná customizace
Best-of-Breed	Orientace na specifické procesy nebo obory, nemusí pokrývat všechny klíčové procesy	Špičková detailní funkcionality, nebo specifická oborová řešení	Obtížnější koordinace procesů, nekonzistentnost v informacích, nutnost řešení více IT projektů
Lite ERP	Odlehčená verze standardního ERP zaměřená na trh malých a středně velkých firem	Nižší cena, orientace na rychlou implementaci	Omezení ve funkcionalitě, počtu uživatelů, možnostech rozšíření atd.

Zdroj: Sodomka, Klčová (2010, s. 150)

ERP systémy, které zahrnují všechny podnikové interní procesy nazýváme All-in-One. To znamená, že jediným EPR projektem může podnik pokrýt hlavní procesy ekonomiku, logistiku, výrobu a lidské zdroje. V této oblasti existují však i odlišné systémy podle zaměření,

oboru nebo velikosti klienta. Mezi nejsilnější hráče na trhu patří Helios Green nebo Microsoft Dynamics NV.

Kategorie Best-of-Breed (nejlepší z chovu) systémů nemusí pokrývat všechny čtyři interní procesy. Jejich výhodou je, že zákazníkovi poskytují špičkovou funkcionalitu nebo jsou zaměřeny na specifické obory. Jsou aplikovány samostatně nebo společně s jinými informačními systémy, se kterými tvoří podnikovou ERP strukturu. Příkladem je informační systém Vema zabývající se řízením lidských zdrojů a ekonomiky.

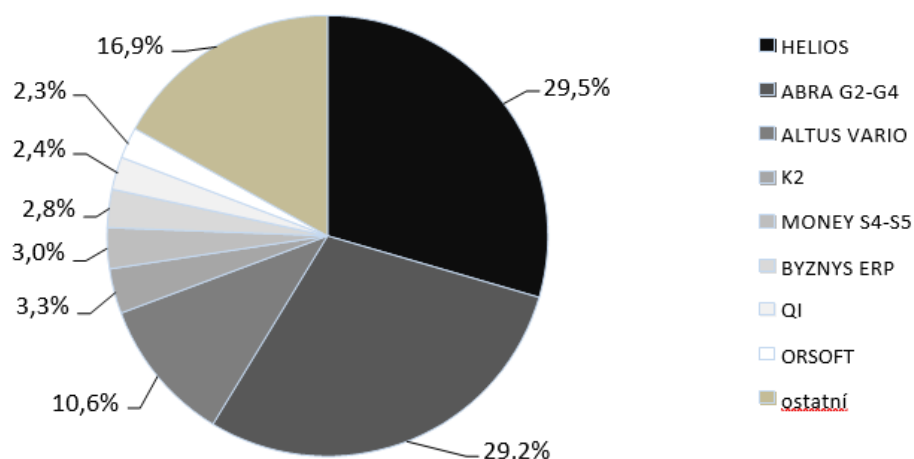
Pro malé a středně velké podniky je určena kategorie Lite ERP (SME – Small and Medium-sized Enterprises). K výhodám ERP systému v této kategorii patří nižší cena, na druhou stranu uživatelský komfort je snížen různými omezeními.

Zvláštní pozici v ERP systémech zaujímají světoví lídři SAP a Oracle. Sodomka a Klčová vysvětlují jejich vedoucí postavení tím, že obě platformy pokrývají široce a detailně podnikové procesy, nabízejí komplexní oborová řešení a osvědčené postupy na špičkové úrovni pro všechna odvětví. Řadí je do All-in-One systémů.

Centrum pro výzkum informačních systémů (CVIS) analyzuje a hodnotí trendy na českém ERP trhu od roku 2010. Tržní podíly ERP systémů na českém trhu za rok 2011 v segmentu malých, středních a velkých podniků znázorňují následující grafy.

V segmentu malých podniků (obrázek 6) mají absolutní zastoupení tuzemští výrobci ERP systémů, mezi nimiž se neobjevil žádný zahraniční zástupce. Lídrem trhu je systém Helios, téměř stejného podílu dosahuje rovněž Abra.

Obrázek 6 - ERP systémy v malých organizacích

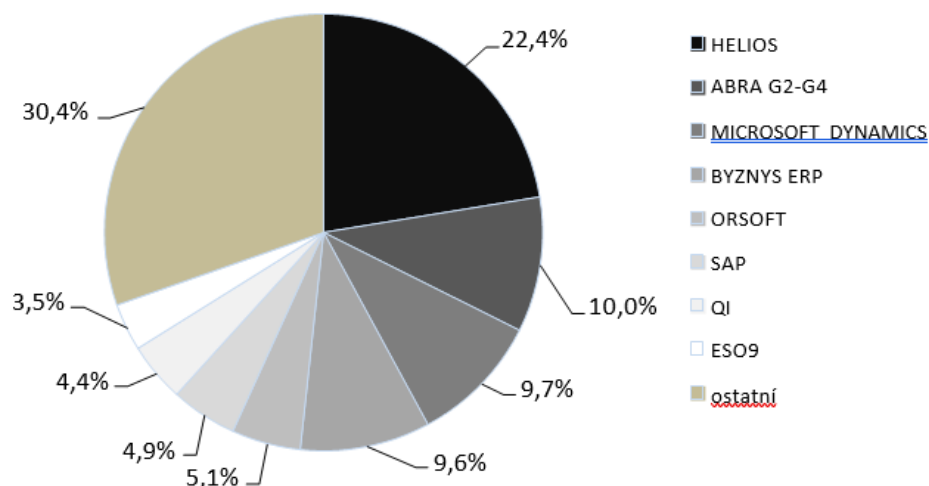

Zdroj: CVIS 2012 - Hodnoceno 62 All-in-One ERP systémů nasazených v malých organizacích v ČR (od 10 do 49 zaměstnanců) do konce roku 2011. Tento segment zahrnuje celkem 9 829 referencí.

Zdroj: Systémová integrace, 2012

Segment středních podniků je opět dominancí systému Helios s 22% podílem na trhu. Abra, na druhé pozici, ztrácí více jak 12 procent. V této kategorii zaujímají významnou pozici také zahraniční dodavatelé ERP systémů, Microsoft Dynamics nebo SAP.

Obrázek 7 - ERP systémy ve středně velkých organizacích

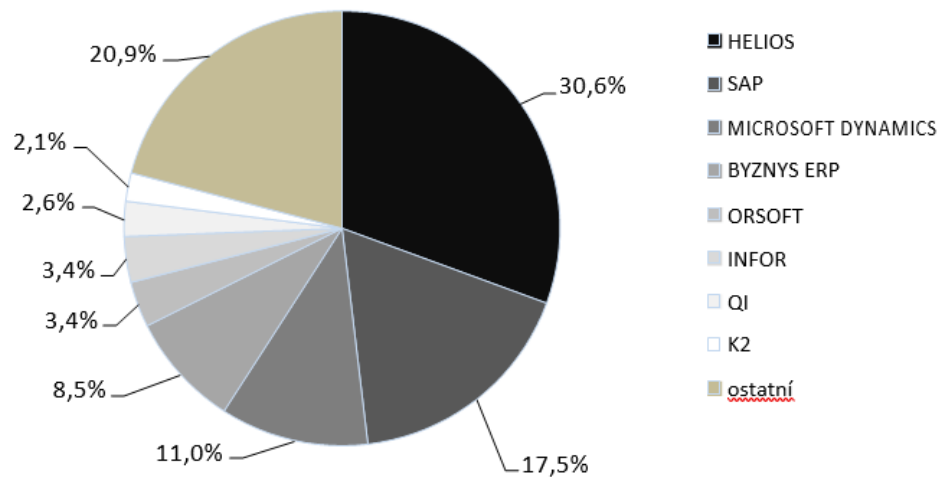
Zdroj: CVIS 2012 - Hodnoceno 62 All-in-One ERP systémů nasazených ve středně velkých organizacích v ČR (od 50 do 249 zaměstnanců) do konce roku 2011. Tento segment zahrnuje celkem 7 324 referencí.

Zdroj: Systémová integrace, 2012

Segmentu velkých podniků dominuje opět značka Helios s více jak 30 %. Silné zastoupení zde mají světové systémy SAP a Microsoft Dynamics.

Obrázek 8 - ERP systémy ve velkých organizacích

Zdroj: CVIS 2012 - Hodnoceno 62 All-in-One ERP systémů nasazených ve velkých organizacích v ČR (od 250 do 1 000 zaměstnanců) do konce roku 2011. Tento segment zahrnuje celkem 3 281 referencí.

Zdroj: Systémová integrace, 2012

3.4 Atributy účetnictví

3.4.1 Definice účetnictví

Na úvod je vhodné nejdříve vysvětlit samotný pojem účetnictví. Na účetnictví je možné nahlížet z více úhlů pohledu. Účetnictví můžeme chápat jako vědeckou disciplínu, praktickou činnost, či jako výsledek praktické činnosti, kterou představují účetní knihy a účetní výkazy, takto vysvětluje termín účetnictví Janhuba (2010, s. 5). V odborné literatuře se můžeme setkat s nejrůznějšími definicemi účetnictví od různých autorů. Některé z nich uvádím dále.

„Účetnictví je ucelený v peněžích vyjádřený systém informací o stavu a změnách majetku, kapitálu, nákladech, výnosech a výsledku hospodaření jednotky účetní.“ (Hindls a kol., 2003, s. 431).

„Účetnictví je proces zjišťování a komunikace finančních informací o účetní jednotce, jehož cílem je poskytnout takové informace, které uživatelům umožní vytvořit si kvalifikovaný názor, na jehož základě lze učinit potřebná podnikatelská rozhodnutí.“ (Dvořáková, 2017, s. 2).

Landa (2006, s. 20) charakterizuje účetnictví jako „proces poznávání, měření, evidence a zprostředkování ekonomických informací umožňujících rozhodování uživatelů těchto informací.“ Ekonomickými informacemi označuje informace o stavu a pohybu aktiv, pasiv, majetku, závazků, nákladů, výnosů, příjmů, výdajů a výsledku hospodaření.

Obecně lze shrnout, že účetnictví je nástrojem, kterým účetní jednotka (podnik) může sledovat a zobrazovat toky, stav a výsledky své ekonomické činnosti vyjádřené v peněžních jednotkách. Účetnictví je uspořádaný a ucelený systém evidence podnikových jevů definovaný platnými normami a pravidly.

3.4.2 Funkce účetnictví

Účetnictví samo o sobě plní řadu funkcí. Hlavní funkcí je funkce informační, jež poskytuje uživatelům informace ekonomického charakteru o stavu podniku. Kromě nejdůležitější informační funkce plní další funkce, zejména:

- funkce registrační obsahuje vedení soustavných zápisů o účetních jevech,
- funkce důkazního prostředku při řešení sporů,

- nástroj při daňových povinnostech, zejména při jejich vyměření,
- slouží jako nástroj pro rozhodování a řízení podniku a jeho aktivit,
- funkce kontrolní pro ověření stavu majetku a hospodaření.

3.4.3 Principy účetnictví

Metodické prvky účetnictví jsou tvořeny účetními zásadami a účetními předpoklady, souhrnně jsou pak označovány jako účetní principy. Jedná se o soubor pravidel, která musí každá účetní jednotka (podnik) respektovat při práci s účetní metodikou (např. při sestavování účetní závěrky, při oceňování majetku nebo při účtování). Tato pravidla jsou považována za všeobecně uznávaná. Pokud by účetní principy neexistovaly, každá účetní jednotka by si vytvořila vlastní individuální pravidla a metody, v takovém případě by výsledky vyplývající z účetní závěrky nebylo možné srovnávat mezi podniky.

Výčet účetních předpokladů a zásad předkládá Dvořáková (2017, s. 11-14):

„Předpoklady:

- předpoklad vymezení účetní jednotky,
- předpoklad měřitelnosti hodnoty peněžní jednotky,
- předpoklad trvání podniku,
- předpoklad periodického zjišťování výsledku hospodaření,
- aktuální koncept.

Zásady:

- zásada přednosti obsahu před formou,
- zásada konzistence a kontinuity účetních informací,
- zásada historických nákladů (cen),
- zásada opatrnosti,
- okamžik uznání (realizace) výnosů,
- zásada přiřazování nákladů výnosům,
- zásada významnosti,
- zásada rovnováhy nákladů a užitku.“

3.4.4 Organizace účetnictví

Z organizačního hlediska rozlišujeme účetnictví finanční a manažerské. Tyto dva systémy se liší zejména tím, pro jaké uživatele je účetnictví určeno. Finanční účetnictví poskytuje data o účetní jednotce jako celku. Sledovány jsou zejména stav majetku, závazky účetní jednotky, kapitál a výsledek hospodaření. Na první pohled je zřejmé, že tato data vyjadřují vztahy dané účetní jednotky a jejího okolí, zejména vztahy s dodavateli, odběrateli, bankami apod.

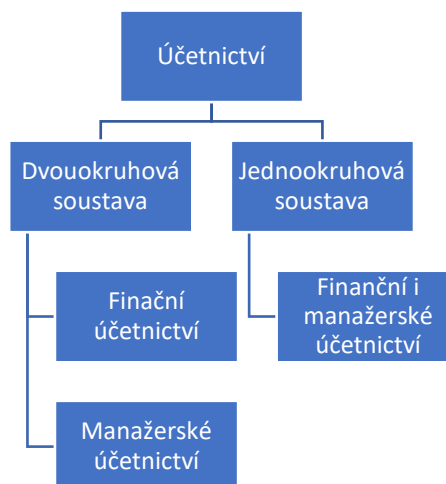
Oproti tomu manažerské účetnictví se zabývá vnitřním stavem dané účetní jednotky a je důležité pro rozhodování a řízení uvnitř jednotky. Na základě těchto informací pak dochází uvnitř jednotky k plánování výroby, zásobování atd.

Manažerské účetnictví se pak následně dělí na (Mrkosová, 2017, s. 15):

- vnitropodnikové účetnictví – účetnictví sloužící pro sledování jednotlivých činností uvnitř daného útvaru účetní jednotky,
- rozpočetnictví – slouží k detailnímu zobrazení nákladů a výnosů jednotlivých útvarů účetní jednotky,
- kalkulace – slouží ke stanovení nákladů na určitý výkon,
- vnitropodniková statistika – slouží k vyhodnocení informací o minulých jevech a k provádění odhadů do budoucna,
- operativní evidence – slouží k zaznamenávání jevů uvnitř účetní jednotky.

Jak finanční, tak manažerské účetnictví je možné dále dělit na soustavu jednookruhovou a dvouokruhovou. Soustava jednookruhová představuje systém, kdy je finanční i manažerské účetnictví řešeno jako celek. Dvouokruhová soustava je pak taková, kdy je finanční a manažerské účetnictví řešeno odděleně. Pro detailnější znázornění je uveden obrázek číslo 9.

Obrázek 9 - Účetní soustavy

Zdroj: vlastní zpracování

3.4.5 Subsystémy účetnictví

Struktura podnikového účetního systému závisí na způsobu zpracování a zobrazení podnikatelských činností a výsledků a je nutné rozlišovat, pro koho jsou účetní informace určeny, kdo je jejich uživatelem. Landa (2005, s. 17) upozorňuje, že různorodost potřeb uživatelů ekonomických informací vyvolala diferenciaci zachycení a zobrazení podnikových procesů.

Na podnikové úrovni rozlišujeme zpravidla tyto tři subsystémy účetnictví:

1. finanční účetnictví,
2. manažerské účetnictví,
3. daňové účetnictví.

Finanční účetnictví se zaměřuje na získávání a poskytování ekonomických informací vnějším uživatelům. Poskytuje informace o podniku jako celku, jeho majetku, závazcích, vlastním kapitálu, nákladech a výnosech, výsledku hospodaření. Tyto informace mají zobrazovat věrný a poctivý obraz o stavu podniku. Informace z finančního účetnictví zjišťujeme z účetní závěrky. Účetní závěrku pak tvoří účetní výkazy: rozvaha, výkaz zisku a ztráty, výkaz o peněžních tocích (cash flow), výkaz o změnách vlastního kapitálu a příloha k účetní závěrce. Výkazy finančního účetnictví jsou určeny vnějším uživatelům, odběratelům, dodavatelům, bankám, finančním úřadům, a proto musí být sestavovány v souladu s obecně

uznávanými účetními principy a standardy. Informace finančního účetnictví jsou vyjádřeny v peněžních jednotkách, výkazy jsou vyhotovovány periodicky, ročně, čtvrtletně, měsíčně. Informace z finančního účetnictví lze srovnávat mezipodnikově nebo mezioborově. Finanční účetnictví se orientuje na minulost a podává uživatelům informace o finančním zdraví podniku.

V manažerském účetnictví jsou zobrazovány informace ekonomického charakteru určené pro vedení podniku. Tyto informace výhradně slouží managementu podniku při jeho rozhodování, kontrole a pro účely efektivního řízení podniku. Jedná se především o účetní informace uvnitř podniku, kalkulace, rozpočty, plány a různé propočty. Na rozdíl od finančního účetnictví zde neexistují obecně závazná pravidla a standardy. Zprávy a přehledy jsou vyhotovovány podle potřeby, informace jsou vyjádřeny v naturálních nebo peněžních jednotkách. Manažerské účetnictví slouží pro plánování a rozhodování o příslušných jevech, které nastanou v budoucnosti.

Daňové účetnictví vyjadřuje vztah mezi základním cílem finančního účetnictví a jeho dílčí funkcí. Jak bylo uvedeno, podstatou finančního účetnictví je věrné a poctivé zobrazení finanční situace podniku. Dílčí funkcí pak je poskytování informací pro daňové účely. Mezi věrným a poctivým zobrazením ekonomických informací a stanovením základu daně z příjmů existují výrazné rozdíly, které vyplývají z ustanovení zákona o daních z příjmů v platném znění, konkrétně upravených v jeho paragrafech 24 a 25. Prakticky to znamená, že finanční účetnictví poskytuje vstupní údaje pro daňové řízení, nicméně základ daně z příjmů se stanovuje mimo účetní systém. Informace z daňového účetnictví jsou určeny výlučně pro sestavení daňového přiznání a výpočtu daňové povinnosti. Výstupy daňového účetnictví jsou přesně vymezeny v daňovém řádu a příslušných daňových zákonech. Jejich nedodržení je sankcionováno.

3.5 Právní úprava účetnictví ČR

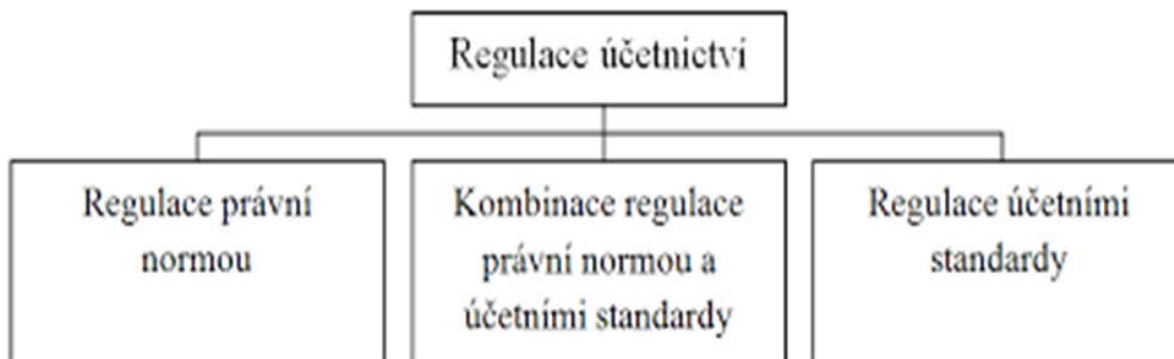
Účetnictví v České republice je regulováno právními předpisy. Regulace účetnictví je v plné kompetenci státu, respektive Ministerstva financí ČR. Základním legislativním dokumentem je zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb. Zákon je samozřejmě právně závazný a v případě nedodržení jeho ustanovení hrozí tomu, kdo tato ustanovení porušil, sankce.

Obecně lze konstatovat, že zákon s dalšími podzákonými předpisy, jako jsou vyhlášky, ale i určité standardy pro výkon účetnictví tvoří právní rámec účetnictví. Jsou to:

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- Vyhláška č. 500/2002 Sb.,
- České účetní standardy.

Výše zmíněné tvoří základ právní úpravy účetnictví v České republice. Musí se ním řídit každý, koho se týká. Není to však úplný soupis legislativních dokumentů týkajících se účetnictví. Každá účetní jednotka se musí řídit i dalšími zákony, které se účetnictví přímo či jen nepřímo dotýkají. Z dalších právních předpisů, ovlivňující účetnictví můžeme zmínit daňové zákony (např. zákon o daních z příjmů, zákon o rezervách, zákon o dani z přidané hodnoty), zákon o obchodních korporacích č. 90/2012 Sb., občanský zákoník č. 89/2012 Sb., zákon o auditorech č. 93/2009 Sb. Rovněž účetní programy pak musí mít v sobě integrovány všechny tyto předpisy a musí umožňovat jejich aktualizaci. Aktualizace by měla být prováděna automaticky, vždy po změně určitého legislativního dokumentu.

Obrázek 10 - Regulace účetnictví

Zdroj: Zárbybnická (2005, s. 25)

Na obrázku 10 je uvedeno schéma regulace účetnictví. Jak je z obrázku patrné, účetnictví může být regulováno pouze právními normami, kombinací právních norem a účetních standardů, nebo pouze pomocí účetních standardů. V České republice je účetnictví regulováno kombinací právních norem a účetních standardů.

Dvořáková (2017, s. 250) se k regulaci účetnictví vyjadřuje ve smyslu, že samotná regulace primárně upravuje postupy účtování, dále uvádí, že jednotlivé účetní standardy obsahují definice účtových skupin a rámcově vymezují postupy účtování v těchto skupinách.

3.5.1 Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Tento zákon byl mnohokrát novelizován. Současné znění je platné od 1. 1. 2018. Hned v části první zákona je uvedeno, že zákon implementuje určité předpisy Evropské unie. Konkrétně paragraf 1 říká ve svém prvním odstavci následující: „Tento zákon zapracovává příslušný předpis Evropské unie (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic 78/660/EHS a 83/349/EHS), zároveň navazuje na přímo použitelný předpis Evropské unie (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 ze dne 19. července 2002 o uplatňování mezinárodních účetních standardů, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 297/2008) a upravuje rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost, rozsah a způsob zveřejňování informací z účetnictví a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu.“ Je tak zajištěno, že účetnictví funguje v České republice obdobně, jako ve zbytku Evropské unie.

Cílem zákona podle Krajčové a kol. (2014, s. 8) je stanovit pravidla, která se vztahují na všechny účetní jednotky. Tyto účetní jednotky jsou pak povinné dodržovat „směrnou účtovou osnovu, uspořádání a označování položek účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky, obsahové vymezení těchto uzávěrek, účetní metody, podmínky pro předávání a přebírání účetních záznamů...“

3.5.2 **Prováděcí vyhláška č. 500/2002 Sb.**

Jedná se o vyhlášku, která doplňuje výše zmíněný zákon v tom, že uvádí požadavky na účetní závěrky, uvádí směrovou účetní osnovu, účetní metody a konsolidovanou účetní závěrku.

3.5.3 **České účetní standardy**

České účetní standardy představují soubor pravidel, která jsou aplikována při vedení účetnictví. Zajišťují tak skutečnost, že výstupy účetnictví mají za jednotlivé účetní jednotky víceméně stejnou podobu a obsah. Tyto standardy vycházejí ze zákona o účetnictví a prováděcí vyhlášky.

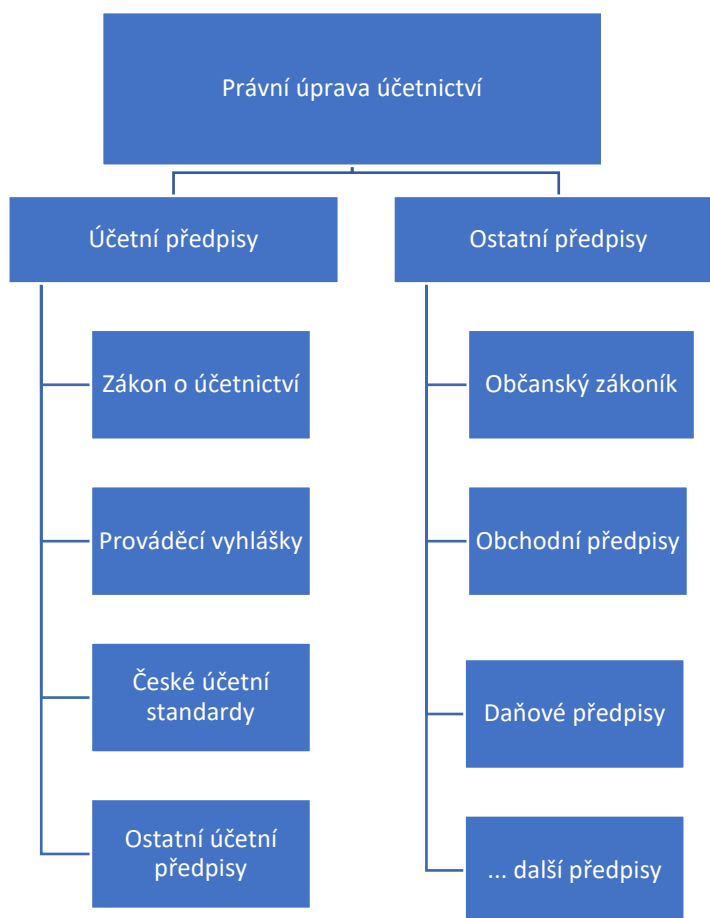
Jejich seznam vede Ministerstvo financí České republiky a jsou následující:

- 001 – Účty a zásady účtování na účtech
- 002 – Otevírání a uzavírání účetních knih
- 003 – Odložená daň
- 004 – Rezervy
- 005 – Opravné položky
- 006 – Kurzové rozdíly
- 007 – Inventarizační rozdíly a ztráty v rámci norem přirozených úbytků zásob
- 008 – Operace s cennými papíry
- 009 – Deriváty
- 010 – Zvláštní operace s pohledávkami – zrušen
- 011 – Operace s obchodním závodem
- 012 – Změny vlastního kapitálu
- 013 – Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
- 014 – Dlouhodobý finanční majetek
- 015 – Zásoby
- 016 – Krátkodobý finanční majetek, peněžní prostředky a krátkodobé závazky k úvěrovým institucím
- 017 – Zúčtovací vztahy
- 018 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky
- 019 – Náklady a výnosy

- 020 – Konsolidace
- 021 – Vyrovnání, nucené vyrovnání, konkurs a likvidace
- 022 – Inventarizace majetku a závazků při převodech majetku státu na jiné osoby
- 023 – Přehled o peněžních tocích

Právní úpravu účetnictví lze graficky vyjádřit takto:

Obrázek 11 - Právní úprava účetnictví

Zdroj: Landa (2005, s. 21)

3.6 Podnikový účetní systém

Systém podnikového účetnictví můžeme v souhrnu charakterizovat jako činnosti zabývající se poznáním, evidencí, měřením a zprostředkováním informací ekonomického charakteru uživatelům těchto informací za účelem rozhodování.

Podle Landy (2005, s. 11) rámec účetnictví tvoří:

- cíl a funkce účetnictví – *proč* vedeme účetnictví,
- předmět účetnictví – *jaké jevy* účetnictví zachycuje,
- vymezení účetní jednotky – *koho* se účetnictví týká,
- účetní období – *období*, za které se účetnictví vede,
- typ účetní *soustavy*,
- kdo jsou *uživatelé* účetních informací.

3.6.1 Účetnictví v organizační struktuře podniku

Na základě cílů, funkcí a předmětu účetnictví je patrné, že realizované účetní procesy jsou rozmanité a komplikované, poskytují obraz nejen managementu podniku, ale vytvářejí obraz o podniku i pro jeho okolí. V rámci podniku se těmito procesy zabývá ekonomický či účetní útvar, v praxi často označován jako účtárna. Je také podstatné, jak je tento útvar začleněn do vlastní organizace podniku. Hlediska, ke kterým je vhodné přihlížet:

- podnikovým účetnictvím se zabývá samostatný útvar podřízený vedení podniku,
- rozsah účetních procesů vyžaduje, aby se do procesu zapojili i pracovníci jiných útvarů, např. výroba, odbyt, zásobování,
- do účetního systému jsou zapojeni pracovníci na všech úrovních podniku a také externí subjekty, např. auditor, účetní poradce.

Obrázek 12 - Ekonomický útvar ve struktuře podniku

Zdroj: vlastní zpracování

Factory ovlivňující strukturu a velikost ekonomického útvaru, rozdělení účetních agend mezi pracovníky útvaru tvoří:

- právní předpisy účetnictví,
- předmět činnosti podniku,
- informační nároky managementu,
- velikost podniku,
- použití výpočetní techniky a ekonomických systémů.

Právní předpisy upravující finanční účetnictví kladou důraz na samostatnost, a především na odpovědnost účetních jednotek při vedení účetnictví. Rozsah činnosti podniku představuje, jaké dílčí účetní agendy bude podnik zpracovávat. Za velmi přínosné lze považovat využití počítačů při zpracování účetnictví, a především aplikování ekonomických systémů v praxi. Tyto prostředky kromě zrychlení účetní práce přinášejí také nové prvky, zejména, že data do účetního systému mohou zadávat i pracovníci, kteří nejsou odborníky v této oblasti. Praktickým příkladem je, když zástupce firmy vytvoří objednávku u zákazníka, která je ihned zaevidována do ekonomického systému a dává impuls pro navazující operace. Poté následuje například vystavení zálohové faktury nebo objednání zboží u subdodavatele.

Zvýšení produktivity jednotlivých činností ekonomického útvaru spatřuje Landa (2005, s. 34) v těchto oblastech:

- zavedení moderních přístupů do těchto útvarů,
- zapojit další podnikové útvary do ekonomických procesů,
- snižovat náklady na zpracování účetnictví.

Podle Landy (2005, s. 35) lze náklady na vedení účetnictví redukovat několika způsoby:

- outsourcingem účetnictví,
- standardizací účetních a ekonomických činností,
- snižováním vybraných nákladů.

Outsourcing znamená vedení účetnictví dodavatelským způsobem. Externí vedení účetnictví zajišťuje jiná fyzická nebo právnická osoba. Účetní jednotka se však nezabývá odpovědností za vedení účetnictví. Účetnictví vedené dodavatelským způsobem patří k moderním metodám, k výhodám patří především úspora nákladů. Tato metoda sebou nese i rizika spočívající v tom, že podnik musí předat potřebné údaje a umožnit manipulaci s nimi externímu zpracovateli účetnictví.

Nevýhodou outsourcingu účetnictví je, že citlivá data se dostávají ven z podniku. Náklady na účetnictví však bývají v tomto případě mnohonásobně nižší, než u interně vedeného účetnictví (iPodnikatel, 2011). Stejný server dokonce uvádí, že pro malé a střední podniky může být outsourcing dokonce konkurenční výhodou, protože vedení podniku se nemusí zabývat účetnictvím a starostí o jeho vedení. Vše tak v plném rozsahu přebírá jiný subjekt.

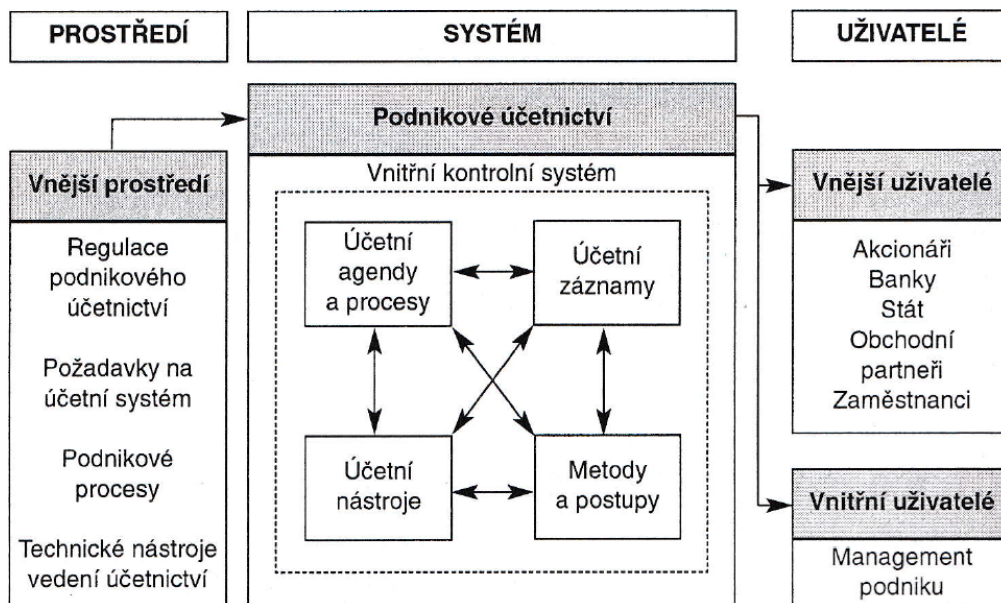
Náklady na účetnictví lze standardizovat zavedením řádného systému oběhu dokladů v podniku, který bude závazný pro všechny podnikové útvary. Pokud účtárna bude účtovat fakturu dodavatele za nákup komponent do stroje a nebude mít dostatek informací o tom, zda se jedná o pořízení majetku nebo materiál na sklad, musí vynaložit úsilí a zjišťovat potřebné informace. To zvyšuje náklady. Smyslem standardizace je zbytečné náklady eliminovat.

Nejméně populárním, avšak v praxi užívaným nástrojem je snižování osobních nákladů, zejména mezd, nákladů na sociální a zdravotní pojištění nebo dokonce snižování počtu pracovních míst ekonomických pracovníků.

3.6.2 Prvky účetního systému

Podnikový účetní systém lze označit jako soubor systémových prvků, mezi kterými fungují vzájemné vztahy. Základními faktory účetního systému jsou vnější prostředí, vlastní účetní systém a uživatelé účetních informací. Obsahové vymezení jednotlivých prvků můžeme vidět na grafickém zobrazení dále.

Obrázek 13 - Schéma účetního systému

Zdroj: Landa (2005, s. 38)

Jedním z prvků podnikového účetnictví jsou vlastní systémové prvky, s kterými se seznámíme podrobněji. Patří sem účetní agendy, účetní záznamy, účetní metody, účetní nástroje a vnitřní kontrolní systém.

Účetní agendy a procesy zachycují jednotlivé podnikové funkce seskupované do účetních agend, jako příklad můžeme uvést mzdové účetnictví, sestavení účetní závěrky, účtování prodeje, účtování dlouhodobého majetku.

Křížová (2005, s. 10-11) člení účetní agendy podle jejich obsahu na obecné a speciální. Do obecných účetních agend řadí plány, rozpočty, kalkulace, rozborů, ekonomické informace a účetní metodiku.

Organizování speciálních účetních agend podle Křížové:

- „účtování zásob materiálu, zboží a jiných nákupů,
- účtování dlouhodobého majetku,

- finanční a daňová agenda,
- mzdové účetnictví,
- účtování výnosů (prodejů),
- všeobecná účetní agenda.“

Účetní záznamy nesou účetní informace. Pro podnikové, respektive finanční účetnictví jsou klíčové, a tak je problematika účetních záznamů regulována právní normou. V praxi se můžeme setkat s těmito typy účetních záznamů: účetní doklady, účetní knihy, inventurní soupis atd.

Účetní metody jsou konkrétní způsoby, jak jsou ekonomické informace utvářeny, například metoda oceňování, metoda kurzových rozdílů, metoda odpisování. Účetní postupy se zabývají problematikou zpracování a prezentací účetních informací.

Účetní nástroje slouží pro evidenci, třídění, sumarizaci a prezentaci účetních informací. Patří sem účetní knihy, účetní výkazy, účty analytické evidence, kalkulace, rozpočty apod.

Úkolem vnitřního kontrolního systému je zajištění věcné a formální správnosti účetních informací.

3.6.3 Účetní software

Účetní systém podniku nebo jeho část se v průběhu svého života dostane do fáze, kdy se stává zastaralým, nefunkčním nebo neefektivním. V takovém případě je potřeba u používaného systému či jeho části tento jev odstranit a uvést ho do nového plně funkčního stavu, respektive účetní systém renovovat. Neefektivnost a nefunkčnost účetního systému jsou dva odlišné pojmy.

Neefektivní účetní systém poskytuje věcně správné informace z pohledu účetního i daňového, avšak náklady na takto získané informace jsou příliš vysoké, informace slouží pro externí účely, nikoliv managementu podniku.

Za nefunkční účetní systém lze označit systém, který pracuje rychle, pružně i efektivně, ale ve výsledku produkuje informace věcně nesprávné. Důvodem nefunkčnosti jsou chybně používané účetní postupy a metody. Aplikací věcně správných účetních postupů a metod se stane účetní systém funkčním.

Landa (2005, s. 147) uvádí, že „účetní systém podniku je svou podstatou relativně velmi stabilní (až konzervativní) a neustálé změny by do něj vnesly chaos a nepřesnosti“ a odlišuje stabilitu na úrovni finančního účetnictví a manažerského účetnictví.

Vyšší stupeň stability je požadován u finančního účetnictví a spočívá ve správném uplatňování účetních postupů a metod. Příkladem stability finančního účetnictví je:

- označování a uspořádání položek účetních výkazů, rozvahy, výkazu zisku a ztráty atd.,
- způsob oceňování, každá změna oceňování mezi účetními obdobími musí být zdůvodněna v příloze účetní závěrky.

Stabilita manažerského účetnictví není striktně určena, na rozdíl od stability finančního účetnictví. Manažerské účetnictví označované jako vnitropodnikové účetnictví slouží primárně potřebám vedení podniku. Ve vybraných případech poskytuje rovněž informace pro finanční účetnictví, například oceňování zásob vlastní činnosti. Pak se i v manažerském účetnictví uplatní princip stability.

Nahlízet na změnu účetního systému je třeba i z hlediska rozsahu, může se jednat o změnu operativní nebo komplexní. Krátkodobá neboli operativní změna účetního software znamená zefektivnění účetní práce nebo prezentace informací v krátkém čase. Příkladem je úprava účtového rozvrhu, změna pravidel oběhu dokladů apod. Dalším typem je kompletní změna systému. Tato změna je náročnější finančně i organizačně. V praxi se s tak radikální změnou setkáme u změny pracovních postupů či účetních metod v rámci používaného účetního systému.

Jak již bylo zmíněno, pokud účetní systém není schopen plnit své funkce zcela nebo částečně, je třeba ho renovovat. Landa uvádí nejčastější důvody a příčiny takového neefektivního systému, které mohou vyplývat z vývojové etapy podniku nebo jsou zaviněny chybným řízením (2005, s. 149-152):

- růst podniku,
- krize a sanace podniku,
- konkurz a likvidace podniku,
- chyby v řízení ze strany vedení podniku,
- podcenění informační funkce účetnictví ze strany managementu podniku.

Dále se podrobněji budeme zabývat účetním systémem v rámci vývoje a růstu podniku, konkrétně se bude jednat o výběr účetního software pro podnik, který se nachází ve fázi růstu.

Fáze růstu podniku je v praxi nejčastější příčinou změny účetního systému, k těmto příčinám může docházet například:

- narůstající objem produkce a diverzifikace výrobků způsobuje nárůst počtu účetních případů,
- nevyjasněné kompetence pracovníků spojené s účetním systémem se projevují komplikacemi v oběhu účetních informací a bojem o informace mezi řídicími pracovníky,
- složité obchodní případy, které účetní útvar není schopen zaznamenat z hlediska účtování,
- zvyšují se požadavky na informace, které současný účetní systém není schopen poskytnout nebo je vůbec nepodporuje.

3.6.4 Projekt výběru účetního software

Projekt výběru účetního systému představuje pro podnik řadu náročných činností, které musí realizovat a vyhodnotit, aby získal takový software, který se přibližuje nejvíce jeho požadavkům. Realizace projektu obsahuje řadu činností od sběru informací o podniku, fungování podniku, definování charakteristik účetního systému, stanovení nástrojů a postupů realizace projektu. Celý proces je pro podnik náročný z hlediska časového, finančního, personálního a materiálního zajištění.

Za klíčové lze považovat sestavení realizačního týmu nebo určení osoby, která bude projekt realizovat. V praxi tuto funkci často zastává ekonom nebo hlavní účetní, kteří disponují znalostmi o podnikovém účetnictví, ale často upřednostňují své cíle nebo cíle svého útvaru. Je proto doporučováno, aby projekt vedla osoba odpovědná za podnikovou ekonomiku, a ne osoba odpovědná za úsek účetnictví.

Doporučuje se také vytvoření týmu z řad zástupců různých podnikových úseků a jejich participace, což umožňuje získat informace o potřebách a problémech jednotlivých útvarů. Pracovníci, kteří se účastní projektu jsou pak více motivováni k prosazování zájmů svých útvarů.

Dalšími členy týmu bývají rovněž externí osoby, účetní poradce, auditor, daňový poradce. Tyto osoby mohou být nápomocny s praktickým řešením účetních a metodických problémů.

Vlastní realizace projektu výběru účetního systému zahrnuje zpracování, prezentaci a představení projektu managementu podniku a dalším zainteresovaným osobám. Struktura a rozsah projektu závisí na různých okolnostech. Podle Landy (2005, s. 158) může mít komplexní návrh účetního systému nadcházející strukturu:

"A Úvodní informace

A1 Koncepce podnikového účetnictví

A2 Předmět činnosti podniku a jeho zobrazení v účetnictví

A3 Cíl, předmět a funkce účetního systému

B Vliv účetního prostředí

B1 Výběr typu účetnictví a účetní závěrky, definice účetního období

B2 Technické prostředky vedení účetnictví

C Organizace účetních agend

C1 Přehled účetních agend realizovaných v podniku

C2 Začlenění účetních agend do organizační struktury

C3 Postavení a organizace ekonomického úseku

D Účetní systém

D1 Organizace oběhu účetních záznamů

D2 Pravidla ověřování a schvalování účetních záznamů

D3 Hlavní typy používaných metod a postupů v oblasti finančního účetnictví

D4 Hlavní typy používaných metod a postupů v oblasti vnitropodnikového účetnictví

D5 Kontrolní systém

D6 Pravidla ochrany a úschovy účetních záznamů

E Reporting – účetní výkaznictví

E1 Přehled hlavních typů účetních výkazů a informací

E2 Struktura a periodicita standardních účetních výkazů

E3 Vnitřní pravidla pro tvorbu ekonomických zpráv pro vedení podniku

Přílohy:

1. Návrh účtového rozvrhu
2. Pravidla pro vedení analytické evidence
3. Struktura účetní dokumentace
4. Rozpočet nákladů“

3.6.5 Hodnocení a výběr účetního programu

Zavedení účetního programu, případně jeho změna je pro podnik velkou událostí. Je nutné zvážit všechna pro a proti a výběr vhodného software velmi dobře naplánovat. Bude-li účetní program zvolen špatně, či bude-li chybný jeho proces zavádění, může to výrazně ovlivnit chod podniku. V takovém případě může dojít k výrazným ekonomickým škodám. Každý podnik se tedy musí ptát, který program je právě pro něj nejlepší variantou. Přesto však není jednoduché zvolit správný účetní program. To, co je vyhovující pro jeden podnik, totiž nemusí být pro druhý podnik dostačující. Při výběru účetního programu je také nutné pamatovat na to, že taková investice je na několik let a zejména pro menší podniky to může být investice opravdu velká. Dále budou alespoň ve stručnosti představeny základní principy výběru a hodnocení účetního softwaru.

Mejzlík (2006, s. 70-81) uvádí, že v obecné rovině dělíme kritéria pro výběr vhodného účetního programu následovně:

1) Kritérium obsahu

Pod tímto pojmem je možné si představit taková kritéria, která jsou důležitá z pohledu zajištění všech nutných funkcí vedení účetnictví. To znamená, že vybraný účetní program by měl umět provádět všechny účetní operace, které podnik dělá. Tato kritéria by měl posoudit účetní útvar.

Obecně lze konstatovat, že minimální kritéria obsahu jsou podle Mejzlíka (2006, s. 70) tato:

- Program musí být vhodný z hlediska očekávaných funkcionalit – program, který nebude mít takové funkce a možnosti, aby uspokojil potřebu daného podniku je zbytečný a jedná se o špatnou investici. Je tedy nutné se seznámit se všemi funkcemi programu a srovnat je s potřebami daného podniku.

- Nutná je modularita a otevřenost účetního programu – to znamená, že daný podnik může postupně rozšiřovat funkčnost vybraného programu. Může tak plánovat do budoucna rozšíření a nemusí hned kupovat všechny moduly, které třeba ještě několik let nevyužije.
- Systém musí být funkční – vybraný účetní program musí obsahovat všechny funkce, které podnik potřebuje.

2) Technické kritérium

Technické kritérium představuje technické nároky vybraného účetního programu na počítače a jiné IT vybavení, které je k provozování daného programu nutné. Je tak potřeba provést analýzu, zda daný podnik vystačí se stávající technikou, nebo jestli bude muset pořídit novou. Tuto analýzu by mělo provést IT oddělení, případně pracovník odpovědný za IT.

3) Systémová kritéria

Za systémová kritéria pak můžeme považovat podle Mejzlíka:

- Náročnost systému na technické vybavení – tyto údaje by pro podnik nemělo být těžké získat, protože je uvádí samotný výrobce daného programu. Řadíme sem minimální a doporučenou konfiguraci. Je nutné se zaměřit zejména na to, jestli výpočetní technika v podniku má vyhovující zejména:
  - typ procesoru,
  - dostatek operační paměti,
  - dostatek místa na pevném disku,
  - vhodný grafický adaptér a rozlišení obrazovky,
  - vhodné porty atd.
- Zabezpečení dat – účetní programy shromažďují velké množství dat, která jsou často citlivé a důvěrné povahy. Je tedy proto nutné myslet na jejich dokonalé zabezpečení. K datům by se neměla jednak dostat neoprávněná osoba, ale rovněž by data měla být zálohována pro případ jejich ztráty.
- Síťové řešení – dnes je vlastně takové řešení nutností. Například účetní často mohou pracovat z domova. Je to i velmi praktické řešení, které napomáhá zabezpečení dat. Data jsou umístěna ve virtuálním prostoru na bezpečném místě a počítač s daným účetním programem pouze umožňuje se k těmto datům přihlásit a pracovat s nimi.

4) Obchodní kritérium

Obchodní kritérium bude rozhodující především pro samotné vedení společnosti, které musí zvážit, jestli se veškeré náklady spojené s pořízením a zaváděním účetního programu či s jeho výměnou, podniku vyplatí. Při hodnocení účetního programu by pak mělo být bráno v úvahu množství faktorů, jak uvádí Mejzlík:

- Cena – je většinou údaj, který slouží jako hlavní rozhodovací kritérium. Zpravidla by tomu tak být nemělo. Protože samotná pořizovací cena programu sice může být nízká, ale druhotné náklady mohou být naopak vysoké.
- Přejít na novější verze – to může zohledňovat například vývoj legislativy. Je potřeba brát v úvahu, jestli se za každou takovou aktualizaci bude platit, nebo bude zdarma.
- Instalace programu – zejména při síťové instalaci může uživatel programu potřebovat pomoc. Je tedy na zvážení vedení společnosti, jestli věří svým IT zaměstnancům, že instalaci zvládnou nebo ne, případně, zda je pomoc s instalací zahrnuta v ceně či nikoli.
- Školení – je velmi důležitou částí při zavádění účetního programu do firmy. Zejména pak tam, kde s programem bude pracovat více lidí.
- Poskytnutý servis – zda prodejce programu je zákazníkovi k dispozici v případě náhlé nefunkčnosti programu či v případě jiného problému s programem.

4 Praktická část

4.1 Představení společnosti a zhodnocení současného stavu

Výběr účetního programu probíhal pro společnost Technology CZ s. r. o. Firma působí na českém trhu od roku 2010. Firma se zabývá nákupem a prodejem specializované techniky, jedná se o dodávky analyzátorů a zařízení pro chemický, farmaceutický, potravinářský, petrochemický průmysl na tuzemském trhu. Pro dodávané přístroje zajišťuje rovněž servisní a technickou podporu. V současnosti má společnost 12 zaměstnanců. Společnost se v posledních letech rozvíjí a do budoucna očekává další růst. Společnost dosud nemá k dispozici žádný účetní program, účetnictví je vedeno dodavatelským způsobem. Tento způsob vedení účetnictví je z důvodu očekávaného budoucího růstu nedostačující, proto jednatel společnosti rozhodl, že je nezbytné, pořídit účetní program.

Postup výběru účetního programu lze rozdělit do několika etap, které jsou stanoveny na základě požadavků jednatele:

- stanovení požadavků na účetní software,
- zjištění nabídky na trhu,
- výběr tří programů do užšího posouzení,
- výběr a implementace programu.

4.2 Stanovení požadavků na účetní software

V této fázi byly stanoveny základní parametry, které by účetní program měl zvládat. Tyto parametry byly stanoveny jednatelem společnosti ve spolupráci se zástupcem účetní firmy a reflektují budoucí předpokládaný růst společnosti. Požadavky jsou:

- umožnění fakturace,
- evidence mezd a mzdové účetnictví,
- evidence a účtování majetku,
- evidence a účtování pokladních a bankovních dokladů,
- skladové hospodářství,
- kniha jízd,
- cestovní příkazy,
- možnost opravy účetních dokladů a účetních zápisů,

- uzávěrkové operace,
- cena.

Výše uvedené požadavky vyplývají ze zkušeností spolupracující účetní firmy a jednatele společnosti. Aby však mohl být vybrán konkrétní program, musel být nejdříve proveden soupis na trhu dostupných účetních programů. Mezi další požadavky stanovené jednatelem patří:

- přehlednost uživatelského prostředí,
- jednoduchá orientace v systému a intuitivní ovládání vhodné i pro méně zkušené uživatele,
- kompatibilita se současně využívaným operačním systémem Microsoft Windows 10,
- cenová dostupnost systému, přičemž se zohlední náklady na získání produktu, náklady na implementaci, ale i náklady na údržbu systému (maximální investice do účetního programu je 30 000 Kč),
- systém vhodný i pro malý počet uživatelů,
- pravidelné aktualizace systému a pravidelné včasné zapracování legislativních změn do systému,
- zálohování dat,
- možnost tvorby analýz, statistických studií, přehledů o chodu společnosti,
- možnost vytvořit systém z jednotlivých modulů,
- velikost a stabilita dodavatele programu,
- reference jiných uživatelů,
- přímá komunikace s úřady,
- poradenství.

4.3 Zjištění nabídky účetních programů na trhu

Cílem bylo získat ucelený přehled nabídky účetních programů pro malé až střední firmy. Výběr byl jednoduchý. Podmínky byly následující:

- daný program musí být nabízen pro Českou republiku,
- daný program musí být v češtině.

Vyhledání účetních programů proběhlo pomocí internetu. Tedy, do výběru nebyly zařazeny ty, jenž nemají nabídku na internetu. Lze však předpokládat, že neexistuje subjekt, který by v této oblasti nenabízel své služby pomocí internetu. Rozhodně však nelze níže uvedený přehled považovat za úplný.

Tabulka 2 - Přehled účetních programů na českém trhu

PROGRAM	VÝROBCE	PROGRAM	VÝROBCE
6k	6k spol	KeIEXPRESS	KELOC CS
ABRA FlexiBee	ABRA Software	KeMINI	KELOC CS
ABRA Gen	ABRA Software	KONTO	JAPO Zlín
ACONTO Corporate	PCS – Software	KTKw	KTK SOFTWARE
ACONTO MSP	PCS – Software	MAGION	MAGION system
AdmWinPU	Ing. Vladimír Jehlička	Money S3	SOLITEA Česká republika
Aladdin	Aladdin	Money S4	SOLITEA Česká republika
Altus Vario	Altus software	MRP	MRP-Informatics
Amikon	Amikon CZ	POHODA	STORMWARE
BEEP TWIST INSIPRE	Beep	PREMIER systém	PREMIER system
DUNA BUSINESS	TILL CONSULT	Prokurist	PROKURIST
EKONOM	Elisoft	SB KOMPLET	H&M DataSoft
e-soft	E-SOFT	SKA software	SKA software
Fakt	CompCity	SlimOffice	SLIM
Harmonik	SIT & KHASO	STEREO Kastner	Kastner software
HELIOS red	Asseco Solutions	STEREO, DUEL	Ježek software
IIS Ekonom	IIS Tábor	SYSEL CS	CSH
K2	K2 atmitec	WinDUO	Čapek – WinDUO

Zdroj: vlastní zpracování podle www.ucetnisoftware.com, www.systemyonline.cz

Výše uvedený přehled byl poskytnut jednateli společnosti. Poté jednatel společnosti ve spolupráci se svým dodavatelem účetních služeb společně procházeli prezentace jednotlivých

systemů. Postupně byly vylučovány účetní systémy, které nevyhovovaly potřebám společnosti, případně byly finančně příliš náročné.

Pro účely rozhodování rovněž jednatel společnosti využil své přátele a obchodní partnery a zjišťoval u nich reference na jednotlivé účetní programy. Celkem bylo osloveno 13 subjektů. Program Ekonom získal tři doporučení, software Pohoda byl doporučen v šesti případech, Money S3 podpořili čtyři z oslovených subjektů.

Nadále byly vybrány tři účetní programy, které byly dále uvažovány pro zavedení do společnosti. Pro tento detailní výběr byla stanovena kritéria výběru tak, aby byl výběr programu co nejvíce relevantní.

4.4 Stanovení kritérií

V kapitole 4.2 byla stanovena kritéria, která jsou pro společnost významná. Důležitost jednotlivých kritérií byla posuzována jednatelem společnosti, externí účetní společností a samozřejmě autorem práce.

Každý přidělil danému kritériu hodnotu od 1 do 10, kde hodnota 1 označovala zcela nedůležité kritérium. Hodnota 10 naopak byla symbolem nejdůležitějšího kritéria, které má největší váhu pro společnost. Tyto hodnoty byly následně zprůměrovány a výsledné hodnoty jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 3 - Kritéria pro hodnocení účetních programů

Kritérium	Jednatel	Účetní firma	Autor	Průměr
Jednoduché a intuitivní ovládání	8	10	10	9,3
Aktualizace legislativních předpisů	10	10	10	10
Poradenství a podpora	8	9	9	8,7
Vytvoření systému z modulů	7	7	6	6,7
Velikost a stabilita dodavatele programu	6	6	6	6
Cena	9	9	9	9
Reference jiných uživatelů	5	5	5	5
Komunikace s úřady	5	5	5	5

Zdroj: vlastní zpracování

4.5 Srovnání vybraných účetních programů

Na základě výše uvedených kritérií dále proběhlo hodnocení jednotlivých účetních programů, které byly vybrány do užšího výběru. Dále budou ve stručnosti představeny jednotlivé programy a bude zhodnoceno, zda vyhovují potřebám společnosti. Ve stručnosti budou představeni i distributoři programů, jelikož zázemí a síla společnosti je jedním z posuzovaných kritérií. Konečnou fází pak bude přidělení bodů jednotlivým programům a úprava vah podle uvedené tabulky.

4.6 Účetní program Ekonom

Účetní program Ekonom je výkonný, snadno ovladatelný a cenově přístupný účetní software určený pro malé a středně velké firmy. Celý účetní systém je modulární a obsahuje:

- Daňová evidence
- Podvojný účetnictví
- Fakturace
- Mzdy a personalistika
- Skladové hospodářství
- Maloobchod
- Kniha majetku

- Kniha jízd
- Další moduly a funkce potřebné pro moderní a efektivní práci

Jeho předností je intuitivní ovládání a profesionální podpora s množstvím video návodů a školení. Systém je možné provozovat buď na samostatných stanicích nebo i v počítačové síti.

Účetní program je pravidelně aktualizován a uživatelé tak mají k dispozici včas všechny legislativní změny. Trvalý vývoj a údržba systému pak zajišťuje neustálé vylepšování stávajících funkcí programu.

Pro kontrolní hlášení má program Ekonom připraveno intuitivní video návody na svých webových stránkách. Tyto video návody jsou velmi dobře připraveny. I nezkušený uživatel podle nich připraví veškeré výstupy, které potřebuje.

Tento program funguje pouze na platformě Windows, nepodporuje MacOS a Linux. V posledních letech nabízí daňové přiznání jako součást účetnictví bez dalšího příplatku. Samozřejmostí jsou pravidelné zálohy ve stanovených intervalech či stahování aktuálního kurzovního lístku.

Jednotlivé moduly jsou koncipovány tak, aby při zadávání dokladů bylo možné využít již existujících dokladů, tedy doklady kopírovat. Propojení fakturace a objednávek se skladovým hospodářstvím umožňuje sledovat rezervace a objednávky na skladových kartách, přenášet skladové doklady do položek faktur. Objednávky je možné evidovat na úrovni hlavičky dokladu i na úrovni položek a přenášet přímo do faktury bez vystavení skladového dokladu. Evidence zobrazuje vybavenost objednávek, dovoluje tisknout kupní smlouvy a zakázkové listy. Doklady do pokladního deníku, fakturace i interních dokladů lze zadávat na úrovni hlavičky dokladu i na úrovni položek. Import dokladů doplní jednotlivé evidence a následně je možné doklady zaúčtovat.

4.7 Hodnocení programu Ekonom na základě stanovených kritérií

Kontrolní hlášení je možné exportovat do formátu XML a následně poslat na finanční úřad prostřednictvím aplikací a webových služeb mimo daný software. Daný software umožňuje přímé propojení s FormFiller a využití softwaru 602, pomocí kterého lze podat přiznání na úřad. Tato možnost sice usnadňuje komunikaci s úřady, ale není přímou součástí programu.

Výhodou je intuitivní ovládání a celková propojenost jednotlivých modulů. S aplikací se jednoduše pracuje a video návody zodpoví prvotní problémy či nejasnosti. V případě nejasností je k dispozici tlačítko Podpora přímo na horní liště programu.

Telefonická a online podpora je rozšířena i na vzdálený přístup přes službu TeamViewer. Aktualizace je první rok zahrnuta v ceně a další podpora je za čtvrtinovou cenu. Jednotlivá vylepšení rychle reagují na změnu v zákonech a při případných opravách chyb.

Pro uvažovanou společnost se nejvíce hodí verze za 16 553 Kč. Tato verze obsahuje podvojný účetnictví, fakturaci, sklad, mzdy.

Společnost Elisoft je menší společností, ale na českém trhu je již velmi dobře uchycena. Společnost velmi dobře komunikuje a je věrohodná.

4.8 Účetní program Money S3

Money S3 obsahuje všechny potřebné moduly – adresář, fakturaci, sklady, objednávky, mzdy, homebanking, propojení s pokladními systémy, internetovými obchody nebo dalšími aplikacemi na bázi XML. Vyznačuje se jednoduchou a snadnou obsluhou ve Windows, výborným poměrem cena/výkon, servisní sítí po celém území ČR a pravidelnou aktualizací.

Podporuje vytvoření kontrolního hlášení v rámci tiskových sestav. V průvodci tiskem kontrolního hlášení lze hromadně ověřit spolehlivost plátců DPH z uskutečněných a přijatých zdanitelných plnění, které vstupují do kontrolního hlášení.

Systém využívají obchodní a výrobní firmy, společnosti poskytující služby, velkoobchodní řetězce, zemědělská družstva, strojírenské firmy, drobní živnostníci a podnikatelé i neziskové organizace nebo školy.

Solitea Česká republika nabízí 3 základní produkty podle velikosti a typu společnosti – účetní a ekonomický systém Money S3, informační systém Money S4, a ještě robustnější informační systém Money S5. Pro společnost Technology CZ je postačující verze Money S3, která bude dále rozebírána.

Systém Money S3 je nabízen ve formě cenových zvýhodněných kompletů s odlišnými funkcemi a moduly. Jedná se o 7 základních kompletů, které lze libovolně rozšiřovat. Společnost Solitea má výhodné nabídky pro různé školy, neziskovky a účetní společnosti.

Obrázek 14 - Přehled kompletů účetního programu Money S3

	Start	Mini	Lite	Sklad	Business	Office	Premium
Zákaznická podpora	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Neomezený počet dokladů a agend	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Banka a pokladna	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Daňová evidence	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓
Evidence majetku	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓
Fakturace	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kniha jízd	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Mzdy a personalistika	✓	✗	✓	✗	✓	✓	✓
Podvojně účetnictví	✓	✗	✓	✗	✗	✓	✓
Skladové hospodářství a objednávky	✓	✗	✓	✓	✓	✗	✓
Cena licence pro 1 PC	zdarma	2 490 Kč	4 990 Kč	7 490 Kč	9 990 Kč	9 990 Kč	14 990 Kč

Zdroj: <https://money.cz/produkty/ekonomicke-systemy/money-s3/cenik/>

Pro společnost Technology CZ se jeví jako nejvhodnější varianta Premium za 14 990 Kč.

Jedním z ergonomických požadavků je rychlost vkládání dat. V Money S3 jsou definovány tzv. inteligentní šablony, které při založení dokladu předvyplní nejčastěji používaná políčka a uživatel pak doplní pouze zbývající nezbytná data.

Samozřejmostí jsou bezplatné zdroje informací na internetu, jako např. často kladené otázky, soubor tipů a triků, soupava příruček a dalších doplňků ke stažení atd. Dále je možné si vyžádat zásah servisního technika, nebo si objednat školení k programu Money.

Při nejrozsáhlejší funkčnosti patří Money S3 díky velkému počtu instalací k cenově nejvýhodnějším na trhu. Výrobce disponuje školicími a konzultačními středisky, podpora produktů je zajištěna prostřednictvím sítě konzultačních a prodejních center a certifikovaných profesionálů Money S3.

Money S3 komunikuje s kancelářskými programy Microsoft Office (připojování souborů, přímé provázání na Outlook v CRM) a přes XML může snadno spolupracovat s dalšími programy, jako je TaxEdit S3, Target S3 a celou řadou dalších produktů třetích stran.

4.9 Hodnocení programu Money S3 na základě stanovených kritérií

Program samozřejmě umožňuje vytvořit kontrolní hlášení. Ta se dají jednoduše a intuitivně vytvářet. Celkový koncept je v souladu s dalšími postupy, na které je uživatel

v Money zvyklý. Rovněž software ověřuje správnost výpočtů a rozlišuje, které doklady jsou předmětem kontrolního hlášení. Elektronická komunikace a zasílání hlášení jsou na vysoké úrovni. K samotné komunikaci s úřady má na svých webových stránkách jednoduchý a podrobný návod, což uživatelům usnadní práci.

Podporu a aktualizace má uživatel první rok zdarma, další roky jsou za roční poplatek podle typu a přidaných modulů. Software patří mezi snadno a rychle ovladatelné programy, uživatel se s tímto programem naučí pracovat velmi snadno, uživatelské rozhraní je shodné s Microsoft Office. Na přehledně uspořádané aktivní ploše je přístupná libovolná funkce Money S3, což umožňuje jednoduchou individualizaci pro každého uživatele, čímž mu ušetří čas.

Aktualizace a technická podpora jsou poskytovány v rámci služby aktualizace. Telefonická podpora je v pracovní dny od 8:00 do 17:00. Podporují e-mailovou komunikaci a také možnost komunikace přes Skype.

Money S3 patří mezi oblíbené ekonomické systémy od firmy Solitea Česká republika a jedná se o jeden z nejrozšířenějších systémů (více než 16 tisíc uživatelů v ČR) pro živnostníky a malé firmy, které účtující v podvojném účetnictví či vedou daňovou evidenci. Solitea Česká republika je držitelem řady ocenění a certifikátů, včetně certifikátu kvality ISO 9001:2015.

4.10 Účetní program Pohoda

Účetní program Pohoda má originální a velmi praktické řešení oken jednotlivých agend. Příjemný vzhled je především propracovaným prostředkem k dosažení maximální ergonomie práce. Přenos dokladů mezi jednotlivými agendami je důsledně automatizovaný a velmi usnadněn.

Rychlost zadávání dat v ekonomickém systému Pohoda lze optimalizovat na minimální počet úhozů do klávesnice. Stačí nastavit program tak, aby se většina polí formulářů účetních agend při založení dokladu automaticky vyplnila nejčastěji používanými hodnotami. Některé údaje díky tomu není třeba vždy ručně vyplňovat, tato políčka lze dokonce vypnout, takže se při zápisu dokladu přeskočí. Pro další urychlení zápisu je možné vytvořit si vzory nejčastěji používaných typových dokladů, tzv. šablony. Zvolením šablony se nový doklad včetně položek kompletně předvyplní, takže stačí upravit pár údajů a doklad je hotov.

Pohoda spolupracuje s řadou internetových obchodů, mezi e-shopem a Pohodou je možné synchronizovat objednávky, faktury, skladové zásoby a další data. Tento program má vynikající poměr cena/výkon. Program obsahuje obrovskou škálu nadstandardních funkcí, které

uživateli ušetří spoustu práce a času. Například funkce homebanking automaticky načte bankovní výpisy, zapíše úhrady a provede zaúčtování. Podporuje rovněž přímou komunikaci s úřady pro zasílání kontrolního hlášení.

Podobně efektivních funkcí má Pohoda desítky, např. šablony dokladů, hromadnou fakturaci, přiznání k DPH, přizpůsobitelné tiskové sestavy, tisk řady výstupů přímo ve formě účetních tiskopisů.

Uživatelům ekonomického systému je poskytována kompletní škála služeb zákaznické podpory. Automatický přísun všech legislativních a funkčních aktualizací systému, informací a poskytování služeb technické podpory je zajištěn prostřednictvím souboru služeb Servis. V prvním roce tyto služby jsou poskytovány registrovaným zákazníkům zdarma.

Stormware s.r.o. je česká softwarová společnost zabývající se produkcí software pouze pro platformu Microsoft Windows. Mezi dodávané produkty patří především ekonomický systém Pohoda, personalistika a mzdy a daňová přiznání. V současnosti společnost nabízí tři produktové řady – účetní program Pohoda, ekonomický systém Pohoda SQL a informační systém Pohoda E1. Pro naše srovnání se zaměříme na produktovou řadu Pohoda. Tato řada obsahuje 7 variant, které jsou přehledně porovnány na následujícím obrázku.

Obrázek 15 - Přehled verzí produktu Pohoda

POHODA	Mini	Lite	Jazz	Standard	Profi	Premium	Komplet
daňová evidence a jednoduché účetnictví ?	✓	✓	—	✓	—	—	✓
účetnictví ?					✓	✓	✓
fakturace, finance, adresář ?	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
správa osobních údajů dle GDPR ?	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
elektronická evidence tržeb (EET) ?	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
daně ?	✓	✓	—	✓	✓	✓	✓
majetek, kniha jízd ?	—	✓	—	✓	✓	✓	✓
sklady, internetové obchody ?	—	—	✓	✓	—	✓	✓
mzdy a cestovní příkazy ?	—	—	—	✓	—	✓	✓
objednávky, poštovní sestavy, cizí měny, homebanking ?		✓	✓	✓	✓	✓	✓
základní přístupová práva ?	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Zdroj: <https://www.stormware.cz/pohoda/pohoda.aspx>

4.11 Hodnocení programu Pohoda na základě stanovených kritérií

Program Pohoda umožňuje přímou komunikaci s úřady a umožňuje podat elektronicky kontrolní hlášení. Samotné kontrolní hlášení má několik kontrolních položek, které uživatele upozorní na špatnou hodnotu, pokud něco nesedí. V případě, že finančním úřad vyzve subjekt k podání řádného nebo následného kontrolního výkazu, program umožňuje vytvořit tzv. rychlou odpověď na výzvu.

Řešení pracovních oken má program přehledné a praktické. Samotný přenos dokladů mezi jednotlivými agendami je výrazně automatizovaný, čímž usnadňuje celkovou práci s programem. Samotné rozhraní je velmi podobné Microsoft Office aplikacím, takže se uživatel rychle zorientuje.

Každý rok společnost vydává novou verzi programu, většinou před začátkem následujícího kalendářního roku. Menší aktualizace jsou přístupné v zákaznickém centru. Telefonická podpora je dostupná v pracovní dny od 8:00 do 17:00 hodin, v pátek jen do 16:00 hodin. Samozřejmostí je i e-mailová komunikace. Aby uživateli neuniklo něco podstatného o změnách nebo novinkách, může odebírat elektronický informační zpravodaj.

Uživatel si nemůže sám navolit konkrétní moduly, které by potřeboval. Má však k dispozici několik variant (viz obrázek výše), ze kterých si vybere tu, co nejlépe odpovídá jeho potřebám. Někdy může nastat situace, že má modul, který nepotřebuje, ale musí za něj pravidelně platit.

Pro uvažovanou společnost je nejvýhodnější varianta Pohoda komplet, ten stojí 15 980 Kč. Tato varianta obsahuje vše potřebné.

Stormware je na trhu již 25 let. Má uděleno několik certifikátů, včetně ISO 9001:2001, resp. 2009. Tato společnost a její produkt Pohoda má vynikající reference především z oblasti účetních firem. Disponuje rozsáhlou sítí poboček a autorizovaných partnerů. Všechny produkty jsou aktualizovány několikrát ročně. Dostupnost hotline pro zákazníky je na vysoké úrovni a každým rokem se zvyšuje. Stormware nabízí plnou škálu služeb zákaznické podpory, mezi nimiž nechybí ani odborná školení či individuální servis u zákazníka.

4.12 Porovnání účetních programů a výběr vítězného softwaru

Další fází je obodování konkrétních účetních programů podle zadaných kritérií. Jednotlivá kritéria bylo možné ohodnotit body v rozmezí 1 až 10. Nejnižší hodnota 1 znamená, že dané kritérium není splněno a hodnota 10 hovoří o tom, že kritérium je splněno zcela.

1) Jednoduché a intuitivní ovládání programu

Celkově nám přišel software Money S3 nejvíce uživatelsky přijatelný. Pravděpodobně to bylo tím, že se moc neliší od balíčku Microsoft Office, se kterým každý často pracuje. Jako jediný umožňuje na úvodní ploše zpřístupnit jednu funkci, kterou daný uživatel nejvíce používá. Tímto zpřístupněním si uživatel usnadní práci a zkrátí celkový čas při práci. Software Ekonom je na tom trochu horší s intuitivností, ale existuje mnoho video návodů, které uživateli rychle pomůžou při nejasnostech.

Počet udělených bodů:

- Program Pohoda: 8 bodů
- Program Ekonom: 6 bodů
- Program Money S3: 9 bodů

2) Přímá komunikace s úřady

Program Ekonom neumožňuje přímo zasílat dokumenty finanční správě. Má sice výhodu v tom, že umožňuje pomocí jednoho prokliku dostat se do jiného programu pro komunikaci s úřady, ale to je služba třetí strany. Nejlépe byl na komunikaci s úřady připraven systém Pohoda, který jako jediný získal plný počet bodů. Program Money S3 je pro komunikaci s úřady nepříliš intuitivní.

Počet udělených bodů:

- Program Pohoda: 10 bodů
- Program Ekonom: 2 body
- Program Money S3: 5 bodů

3) Poradenství a podpora

Nejlepší poradenství a podporu má program Ekonom. Ten totiž umožňuje jak telefonickou podporu, tak podporu emailem. Navíc má přímo v aplikaci zabudované tlačítko, které umožní uživateli spojit se s podporou. Program Ekonom rovněž umožňuje využít aplikaci TeamViewer. Zbylé dva programy umožňují získat podporu pomocí mailu a telefonu, Money S3 rovněž podporuje komunikaci přes Skype.

Počet udělených bodů:

- Program Pohoda: 8 bodů
- Program Ekonom: 10 bodů
- Program Money S3: 8 bodů

4) Vytvoření systému z modulů

Programy Money S3 a Ekonom umožňují vybrat si z nepřehledného množství modulů, které rozšíří základní varianty programů. Bohužel nastavení základních variant u těchto programů je děláno tak, že si zákazník musí ve většině případů některý z modulů dokoupit. Oproti tomu program Pohoda žádné doplňkové moduly nemá. Jen nabídku 7 variant. To je zase nevýhoda v okamžiku, kdy by bylo potřeba rozšířit program o určité funkcionality v budoucnu.

Počet udělených bodů:

- Program Pohoda: 8 bodů
- Program Ekonom: 8 bodů
- Program Money S3: 8 bodů

5) Velikost a stabilita dodavatele programu

Když jde o stabilitu prodejce, odrazí se tato skutečnost i na celkové podpoře produktu. Nejznámější a asi i největší je společnost Solitea, jež stojí za programem Money S3. Jedná se o českou společnost s dlouhou tradicí. Velikost společnosti umožňuje klientům nabídnout velmi silnou podporu a zázemí. Rovněž společnost Stormware je velmi silným hráčem na trhu s několika pobočkami po celé České republice a se silnou sítí oficiálních distributorů a prodejců. I ona tak může nabídnout svým klientům zázemí silné společnosti. Oproti tomu, společnost Elisoft je menší firmou, která nemůže nabídnout širokou síť prodejen a prodejců. Přesto se jedná o důvěryhodnou společnost s tradicí.

Počet udělených bodů:

- Program Pohoda: 10 bodů
- Program Ekonom: 8 bodů
- Program Money S3: 10 bodů

6) Cena

Cenu programů Ekonom a Money S3 prodražuje nutnost dokoupení dalších modulů. Zdá se, že obchodní taktika společností je založena právě na nutnosti dokoupit přídatné moduly. Ve srovnání s konkurenty program Pohoda žádné přídatné moduly nemá. Zákazník si jen musí vybrat ze sedmi variant, tu nejvhodnější. Pro účely společnosti Technology CZ vychází program Pohoda cenově nejvýhodněji.

Počet udělených bodů:

- Program Pohoda: 10 bodů
- Program Ekonom: 6 bodů
- Program Money S3: 6 bodů

7) Reference jiných uživatelů

Jak již bylo uvedeno dříve, jednatel společnosti požádal o doporučení účetního programu své známé a obchodní partnery. Celkem bylo osloveno 13 subjektů. Program Ekonom získal tři doporučení, software Pohoda byl doporučen v šesti případech, program Money S3 získal podporu čtyř oslovených subjektů. Nutno dodat, že všichni dotázaní byli se svým výběrem účetního programu spokojeni.

Počet udělených bodů:

- Program Pohoda: 10 bodů
- Program Ekonom: 10 bodů
- Program Money S3: 10 bodů

8) Aktualizace legislativních předpisů

Aktualizace legislativních předpisů je u všech zmíněných programů na stejné úrovni. Všechny programy tak byly ohodnoceny stejným počtem bodů.

Počet udělených bodů:

- Program Pohoda: 10 bodů
- Program Ekonom: 10 bodů
- Program Money S3: 10 bodů

5 Zhodnocení výsledků a doporučení

Tabulka 4 - Body pro jednotlivé programy podle váhy kritéria

Kritérium	Money S3	Pohoda	Ekonom	Váha
Jednoduché a intuitivní ovládání programu	83,7	74,4	55,8	9,3
Aktualizace legislativních předpisů	100	100	100	10
Poradenství a podpora	69,6	69,6	69,6	8,7
Vytvoření systému z modulů	53,6	53,6	53,6	6,7
Velikost a stabilita dodavatele programu	60	60	48	6
Cena	54	90	54	9
Reference jiných uživatelů	50	50	50	5
Komunikace s úřady	25	50	10	5
Body celkem	495,9	547,6	458,4	

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě údajů z výše uvedené tabulky je patrné, že jako nejlepší účetní program pro potřeby dané společnosti se jeví program Pohoda. Tento program získal 547,6 bodů, tedy nejvíce ze srovnávaných programů.

Nejvyšší známkou bylo obodováno kritérium aktualizace legislativních předpisů, kdy všechny programy dosáhly shodně nejvyššího počtu bodů. Dalším hodnoceným kritériem bylo kritérium ceny. V této kategorii dosáhl program Pohoda 90 bodů oproti konkurentům, kteří získali 54 bodů. V kategorii intuitivního ovládání se program Pohoda umístil na druhé pozici za Money S3. Money S3 byl v této kategorii oceněn 83,7 body a Pohoda 74,4 body. Rovněž kategorie komunikace s úřady přinesla Pohodě nejvíce, a to 50 bodů.

Celkově lze shrnout, že program Pohoda se umístil na prvním místě v kategoriích cena a komunikace s úřady. V kategorii velikost a stabilita dodavatele se dělí o první až druhé místo s programem Money S3. V kategorii jednoduchost ovládní obsadil druhou pozici. Ve zbylých kategoriích dosáhl s ostatními konkurenty stejného stupně umístění.

Tento program bude tedy doporučen a zakoupen. Nepředpokládají se žádné větší obtíže při zavedení daného programu do firmy.

Nebude nutné pořídit ani nové počítače, jelikož stávající jsou vyhovující pro požadavky účetního programu. Firma koupí pouze jednu licenci.

6 Závěr

Předkládaná práce se věnuje výběru a implementaci účetního programu pro konkrétní společnost. Nabídka účetních programů na českém trhu je rozmanitá a tržní prostředí v dané oblasti je velmi konkurenční. Samotný výběr vhodného programu nelze zcela určitě považovat za jednoduchou záležitost. Výběr a implementace nového účetního programu znamená i pro malou firmu zásadní rozhodnutí. Je proto vhodné, věnovat výběru a hodnocení programu dostatečnou péči a pozornost. Projekce výběru a hodnocení vyžaduje odborné a vyvážené posouzení požadavků na software, tak i stanovených kritérií, která by měl software splňovat. Je důležité připomenout, že v praxi nelze nalézt účetní program, který by pokrýval požadavky malé firmy absolutně, ale snahou je najít optimální program, který je pro konkrétní firmu co nejpříjemnější.

Vybrán byl program Pohoda od společnosti Stormware. Program byl vybrán pomocí několika kritérií, kterým byla přidělena určitá váha a pak byly programy bodově ohodnoceny dle toho, jak naplnily stanovená kritéria.

Program Pohoda se pro danou společnost jeví jako nejlepší z mnoha důvodů. Tím hlavním důvodem se však zdá být cena. Kritérium ceny představuje významný faktor, ale tento faktor by neměl být považován za jediný a nejdůležitější. Na rozdíl od uvažovaných konkurentů, není třeba v tomto případě dokupovat další moduly. Vyhovovat by měl i v dalších kritériích.

7 Seznam použitých zdrojů

BASL, Josef a Roman BLAŽÍČEK. *Podnikové informační systémy: podnik v informační společnosti*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2012. Management v informační společnosti. ISBN 978-80-247-4307-3.

ČESKÁ REPUBLIKA. Vyhláška č. 500/2002 Sb.: Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: 500/2002. 174/2002.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 563/1991 Sb.: Zákon o účetnictví. In: 563/1991. 107/1991.

DVOŘÁKOVÁ, Dana. *Základy účetnictví*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Účetnictví (Wolters Kluwer). ISBN 978-80-7552-892-6.

FIALA, Josef. *Dějiny účetnictví*. V Praze: Pragotisk, Peroutka, 1935. Knihnice Zpráv záloženských.

GÁLA, Libor, Jan POUR a Zuzana ŠEDIVÁ. *Podniková informatika*. 2., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2615-1.

GÁLA, Libor, Jan POUR a Zuzana ŠEDIVÁ. *Podniková informatika: počítačové aplikace v podnikové a mezipodnikové praxi*. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Management v informační společnosti. ISBN 978-80-247-5457-4.

HINDLS, Richard, Stanislava HRONOVÁ a Robert HOLMAN. *Ekonomický slovník*. Praha: C.H. Beck, 2003. Beckovy odborné slovníky. ISBN 80-7179-819-3.

IPODNIKATEL.CZ. Proč využít outsourcing účetnictví. In: *Www.ipodnikatel.cz* [online]. 2011, 1.2.2011 [cit. 2019-11-18]. Dostupné z: <https://www.ipodnikatel.cz/Ucetnictvi-a-danova-evidence/proc-vyuzit-outsourcing-ucetnictvi.html>

JANHUBA, Miloslav, Marie MÍKOVÁ, Jaroslava ROUBÍČKOVÁ a Vladimír ZELENKA. *Finanční účetnictví: obecné otázky*. Praha: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-614-2.

JANHUBA, Miloslav. *Teorie účetnictví: (výběr z problematiky)*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1662-2.

KRAJČOVÁ, Jiřina, Marcela PALOCHOVÁ a Yveta PŠENKOVÁ. *Účetní souvztahnosti podnikatelských subjektů*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-486-6.

KŘÍŽOVÁ, Zuzana. *Účetní systémy na PC*. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3904-3.

LANDA, Martin. *Organizace účetních agend ve firmě*. Praha: Management Press, 2005. ISBN 80-7261-123-2.

LANDA, Martin. *Účetnictví podniku: informační zdroj podnikatelských rozhodnutí*. 2. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2006. Ekonomie (Eurolex Bohemia). ISBN 80-86861-11-2.

LÍBAL, Tomáš. *Účetnictví – principy a techniky*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Institut certifikace účetních, 2014. Vzdělávání účetních v ČR (Institut certifikace účetních). ISBN 978-80-86716-94-7.

MEJZLÍK, Ladislav. *Účetní informační systémy: využití informačních a komunikačních technologií v účetnictví*. Praha: Oeconomica, 2006. ISBN 80-245-1136-3.

MOLNÁR, Zdeněk. *Efektivnost informačních systémů*. 2. rozš. vyd. Praha: Grada, 2001. Management v informační společnosti. ISBN 80-247-0087-5.

MRKOSOVÁ, Jitka. *Účetnictví 2017: učebnice pro SŠ a VOŠ*. Brno: Edika, 2017. Daně a účetnictví (Edika). ISBN 978+80-266-1073-1.

SODOMKA, Petr a Hana KLČOVÁ. *Informační systémy v podnikové praxi*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Computer Press, 2010. ISBN 978-80-251-2878-7.

SODOMKA, Petr. Český ERP trh v roce 2011 a jeho aktuální vývoj. *Systémová integrace*. 2012, **19**(3), 7-17. ISSN 1210-9479.

VYMĚTAL, Dominik. *Podnikové informační systémy – ERP*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2010. ISBN 978-80-7248-618-2.

VYMĚTAL, Jan, Anna DIAČIKOVÁ a Miriam VÁCHOVÁ. *Informační a znalostní management v praxi*. Praha: LexisNexis CZ, 2005. Studijní texty (LexisNexis CZ). ISBN 80-86920-01-1.

ZÁRYBNICKÁ ŽÁROVÁ, Marcela. *Regulace evropského účetnictví*. Praha: Oeconomica, 2006. ISBN 80-245-1046-4.